

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

junij 2018, letnik LXIII

Doživljanje dogodivščine
Kako načrtovati nepozabno taborniško izkušnjo?

**Včasih je treba
tudi spati**

TABORNIKI

Tiskovina
Povzeta in prilagojena po postitvi 1102, ljubljana

Glavna in odgovorna urednica

Suzana Podvinšek (revija.tabor@taborniki.si)

Pomočnica urednice

Tadeja Pretnar

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Maša Pušnik

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Neža Marija Slosar

Spletna urednica

Ajda Čebul

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Jaka Bevk, Eva Bolha, Tea Derguti, Jovana Đukić, Maša Fatur, Petra Grmek, Rebeka Jereb, Nina Kapelj, Primož Kolman, Kaja Koželjnik, Maja Kramar, Davor Kržišnik, Grega Matavž, Nina Medved, Frane Merela, Katarina Miklavc, Anja Novljan, Maks Evgen Obelšer, Rok Pandel, Lucija Rojko, Anja Slapničar, Iva Š. Slosar, Zala Šmid, David Šturm, Nicolas Vanek, Maja Vogrič, Metoda Zalar, Blaž Zupančič

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in oglaševalce v reviji Tabor

kommunikacije@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6500 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Dogodivščina za spomin

Si se kdaj vprašal, kaj je dogodivščina zate, za tvoje prijatelje?

Med tvojimi spomini, pa naj jih bo veliko ali malo, je zagotovo kakšen, ki se je pripetil v taborniški družbi. Pomisli, kateri je tisti, ob katerem se usta razširijo v velik nasmeh in si rečeš: "Joj, kako smo bili nori!" Ali pa spomin, ki ga največkrat poveš svojim prijateljem.

Taborniki živimo dogodivščino, aktivnosti lahko pričarajo v nas ali naših članih nekaj novega, atraktivnega in zabavnega. Bivakiranje v gozdu, kurjenje ognjev, kuhanje hrane, izgubljanje na orientacijskih pohodih, hoja po blatu, rosnih travah, kopanje v jezeru, reki, skakanje vanjo, spuščanje po brzicah, spuščanje po vrvi ... To vse so aktivnosti, ki so v okolju tabornikov popolnoma normalne in spontane, pa so prisotne tudi v vašem netaborniškem življenju?

Kaj če so oblačila umazana in mokra, če so naše noge umazane in popraskane, če imamo na enem stopalu pet žuljev? Za vsem se skriva zgodba. Za vsako ustvarjeno zgodbo, pa se skriva izziv, ki smo ga kljub poškodbam in mokrim oblačilom dosegli in nova dogodivščina, ki smo jo doživeli.

Dogodivščini se prepustite, čutite jo, odmislite prepreke, vzletite in uživajte. Ostala bo zapisana v vas in zagotovo jo boste z veseljem in velikim žarom pripovedovali naokoli. Naj bo doživljanje dogodivščin in želja po odkrivanju novega v teh poletnih mesecih tisto, kar vas žene naprej!

Suzana Podvinšek,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

Kdo bo zadel znak Bi-Pi?

Avtor fotografije: Pija Šarko

Celje, oktober 2018

Medtem ko so nekateri GG-ji iskali zanimive točke po progi Grajske orientacijske fešte, so ostali že našli eno izmed njih. Med čakanjem na svoj vod sem se tudi sama podala na pot. Na prvi najdeni točki sem v objektiv ujela tekmovalce med opravljanjem naloge. Zadeti izrezan znak Bi-Pija z obročem ni mačji kašelj. Poskusi, pa boš videl.

Dejavnosti ZTS sofinancirajo:

Aktualno

- 4 Novice / Tekmovalno na območjih
- 5 Novice / Taborniki se predstavljamo, Po znanje v naravo
- 6 Novice / Izleti in druge dogodivščine
- 7 Novice / Z mislimi pri poletju

Igra

- 8 Veščine / 3, 4 ... AKCIJA!

Dogodivščina

- 12 Veščine / Bralec_ka poročil
- 15 Stric Nic svetuje / Dogodivščina je za vogalom

Raziskovanje

- 16 Vihar v glavi / Prevrtime čas nazaj
- 17 Orientacija / Poišči na karti
- 18 Bobrček svetuje / Gozdovništvo - čar je v majhnih rečeh!

- 19 Z ognjišča / Pita z gozdnimi sadeži
- 20 Varno v naravo / Včasih je treba tudi spati
- 21 Astronomija / Jupiter
- 22 Taborniška skrinja / Za dogodivščine živimo

Aktualno

- 24 Tema meseca / Doživljanje dogodivščine
- 28 Intervju / Kristina Rajgel - Kitty
- 30 Stran vodstva ZTS
- 31 Mnenje / Moje dogodivščine
- 32 Strokovno / Kako načrtovati nepozabno taborniško izkušnjo?
- 33 Strokovno / Učenje za globalno življenje
- 34 Strokovno / Prvi zaresni koraki za zdravje
- 35 Mednarodno / Vse najboljše, roverji
- 36 Reportaža / Bičikletarji žurajo naprej!
- 37 Reportaža / Štiri desetletja hitrosti in spretnosti

- 38 Od rodov / Rutico za pas in akcija! /
- 39 Od rodov / Službe skritih junakov
- 40 Od rodov / Nori, nori ... cela Podravska nori! / Izziv oranžne Lilije
- 41 Od rodov / Taborniki opazni na gasilski paradi / Zagorski taborniki in katoliški skavti podirajo stereotipe

- 42 Od rodov / Vikend-pobeg od realnosti / Gremo na poletni gozdarski tabor

Razvedrilo

- 43 Strip o družini Šumar /
- 44 Knjigožer in filmoljub / Don kihot na bralni dogodivščini
- 44 Pravopisna drobtin'ca / Tropičje
- 45 Pesmarica / Ona gre

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Pestro taborniško dogajanje

Pretekli mesec maj je postregel z različnimi akcijami na območjih in po rodovih, kjer so taborniki pokazali svoje znanje, tekmovalnost, se zabavali in družili. Taborniška pomlad je postregla z živahnimi in aktivnimi dogodivščinami, zdaj pa že komaj čakamo na poletje.

V mesecu maju so se po rodovih odvijala številna športna tekmovanja s kolesom, žogo, kanujem, rutico ali peš. Na obalo je 105 tekmovalcev privabila 26. **Bičikleta žur**, ki je s soncem, odličnim razgledom in zabavnim programom poskrbela, da se drugo leto tekmovalci zopet vrnejo. V **Rodu Pusti grad Šoštanj** je zopet škripalo od športnih copat po telovadnici, saj se je odvijal **Scoutball turnir**. V Velenju in okolici se je odvijal že 40. **ŠTPM** v organizaciji **Rodu Jezerski zmaj Velenje**, ki je postregel z nekaterimi novostmi in vedno slastnimi čevapčiči. Cerkniško jezero pa so zasedli kanuji, kjer je **Rod jezerska ščuka Cerknica** pripravil **ščukanjanje**.

Koroški taborniki so se družili na MČ veselih srečanjih, kjer so postali pravi skriti junaki. 65. obletnico delovanja rodu so praznovali v **Rodu Bičkova skala Ljubljana**, ki so pripravili rodov mnogoboj, podelili priznanja in rutice, dogodek pa popestrili s slastnim golažem in zabavnim srečelovom. Taborniške pesmi so zopet združile taborniške prijateljke.

"Veliki" ježki na 65. obletnici rodu. Foto: Neje Peciga

Skrite junakinje na veselih srečanjih. Foto: Tinkara Ošlovnik

Palice imamo, zdaj le še postavimo ogenj in zmagamo.
Foto: Anja Fekonja

Tekmovalno na območjih

Na območjih so se v mesecu maju zvrstili številni območni mnogoboji, kjer so MČ-ji in GG-ji pokazali svoje znanje, ki so ga osvojili. V Žiri je mnogoboj privabil več kot 200 **gorenjskih tabornikov**. Taborniki **Celjsko-Zasavskega območja** so tekmovalnost in znanje preverjali v Mirni, taborniki **Južno-primorskega območja** v Sežani, ob Velenjskem jezeru so se zbrali nadobudni taborniki **Koroško-šaleško-zgornjesavinjskega območja**, v Pekrah se je zbralo 130 tabornikov **Podravske zveze tabornikov**, svoje znanje so preverjali tudi na **Severnoprimorskem območju**, Žaboboj je pripravila **Mestna zveza tabornikov Ljubljana**.

Taborniki se predstavljamo

Po mestih v Sloveniji so se v preteklem mesecu odvijali številni dogodki, kjer smo bili prisotni tudi taborniki. S taborniki bomo skozi poletje migali v Postojni, saj je **Rod kraških viharnikov Postojna** eno izmed društev, ki je bilo izbrano v DM Initiative. Skupaj s športno zvezo Postojna bodo promovirali in pomagali otrokom rasti s športom. Ekipa **Rodu XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** se je udeležila parade na Ptujju, saj je ena izmed ekip za postavljanje zasilnih bivališč v sistemu zaščite in reševanja. **Rod Veseli veter Murska Sobota** je sodeloval na 2. černelavskem krosu, kjer so pripravili zanimive in poučne aktivnosti za otroke. Na Mestnem pikniku v Mariboru so taborniki **XI. SNOUB** pripravili inovativne delavnice za otroke, PP-ji so predstavili svoj izlet v tujino - Enajsta gre po svoje in z akcijo "Daj petko" zbirali prostovoljne prispevke. V okviru Tedna mladih je **Rod Stane Žagar - mlajši Kranj** pripravil "Escape tent", kjer so udeleženci poskusili pobegniti iz šotora.

Na Pohorje so ob Športnem vikendu Maribora vabili taborniki **Rodu II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor**. Po slastnih palačinkah, ki so jih pripravljali **RSŽ-ml**, je dišalo na srečanju invalidskih organizacij. Na paradi učenja so v mestnem parku **Kraški viharniki** predstavljali taborniške veččine. **Rod bistrega potoka Muta** je sodeloval v indijanski vasi, **Rod Samorastniki Ljubljana** na dnevu četrtne skupnosti Polje, **Rod mlinskih kamnov Radomlje** na športni soboti, kjer so imeli svojo delavnico, **Rod skalnih taborov Domžale** na dnevu za mlade v Češminovem parku in **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** na Doživljajskem igrišču, kjer so predstavljali prvo pomoč. Stojnice s promocijo taborništva so imeli v **Rodu Mladi bori Ajdovščina** ter **RST četi Trzinske iskrice**.

Počasi in vztrajno, da bo šotor pravilno stal. Foto: Nejc Peciga

Še malo in bom lahko postavil ogneji. Foto: Tomaž Oset

Po znanje v naravo

Narava s svojo širino ponuja tudi možnost učenja. **Rod Veseli veter Murska Sobota** se je udeležil izobraževanja "Doživljanje narave", ki ga je pripravilo društvo Zelena steza v sodelovanju z organizacijo Sharing nature na Rogli. **Rod svobodnega risa Kočevje** se je udeležil izobraževanja o gozdni pedagogiki in interpretaciji narave po orlovi poti, ki jo je osnoval LIFE Kočevje. Kljub dežju so preživeli igriv, radoveden orlov dan. Trije vodniki **Rodu kraških viharnikov Postojna** so se udeležili usposabljanja na izobraževanju Za zdrave mladih in postali promotorji zdravja v svojem lokalnem okolju, kjer bodo izvedli svoje projekte.

Taborniki na gasilski paradi. Foto: Nina Medved

Izleti in druge dogodivščine

Aktivnosti so na odprto zvabile številne tabornike iz vse Slovenije. Pomladovanje je v naravo privabilo tabornike **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka**, ki so našli recept za premagovanje strahu pred temo. Na pomladovanje v Mislinjo so se odpravili tudi GG-ji **Rodu Louis Adamič Grosuplje**, kjer so se preizkusili v veščinah lokostrelstva, orietacije, Fotografija, Meteorologa oz. Varuha planeta in se soočali z izzivi v hiši strahov.

Pot pod noge so ubrali tudi GG-ji **Rodu zelene sreče Železniki**, ki so se odpravili preko Ratitovca v lovsko kočo na Torki. Čez limbuške griče so se podali taborniki **Maistrovega rodu Maribor**, na cilju pa so si pripravili pravo taborniško pojedino. Taborniki **Rodu Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi** so se skupaj s skavti iz Steg Zagorje 1 odpravili na bivak, kjer so se kljub nizkim temperaturam imeli super. Noč v gozdu je preživel tudi vod Veselih ježkov **Rašiškega rodu Šmartno**, ki je po orientaciji in spoznavanju kart postavil bivak, zakuril ogenj ter pozno v noč užival v taborniških dobrotah in petju.

Streljanje z barvnimi kroglicami je bila tokratna akcija, ki so se je udeležili PP-ji, RR-i in grče **Rodu belega konja Slovenske Konjice**. Na Kraljevi hrib so

mavrični kombinezoni privabili tudi tabornike **Rodu skalnih taborov Domžale** in **Rodu bistriških gamsov Kamnik**. Ob družabnih igrah so se družili RR-i **RSK Škofja Loka**, ki so se zabavali v lokalni Dobri potezi.

Celodnevni izlet s starši v čudovito morskno okolje v Nacionalni park Brioni je pripravil **Rod modrega vala Trst-Gorica**. Na kolesarski izlet do Bertokov so se odpravili taborniki **Rodu Bela jadra Prade**, bazen in osvežitev v njem je privabila MČ-je **RZS Železniki**. Vod Delfinčki iz **Rodu morskih viharnikov Portorož** je izkoristil zaslužen nagrado, ki jo je prejel, ker je zbral največ odpadnega papirja, in se odpravil v živalski vrt v Ljubljano. Živali so si ogledovali tudi MČ-ji **Rod srebrnih krtov Idrija**. V družbo dinosavrov in cvetlic so se podali **MČ-ji iz Kamnika**, ki so obiskali Arboretum Volčji Potok. Rodov izlet je v Ljubljano v WOOP park privabil člane **Rodu aragonitnih ježkov Cerklje**.

Na izlet v neznano in odkrivanje skritih koticov države so se odpravili v **Rodu upornega plamena Mengeš** in **Rodu dveh rek Medvode**.

Poleg izletov in dogodivščin v gozdu so se odvijale številne akcije. **Rod soških mejašev Nova Gorica** je pripravil akcijo Pripravi se in zmagaj, kjer so se otroci zabavali in pokazali znanje. V **Rodu Lilijski grič Pesje** se je odvijal Izziv oranžne lilije, ki je bil namenjen MČ-jem, pridružili so se jim tudi taborniki iz **Rodu Mrzli studenec Mislinja** in **Rodu hudi potok Šmartno ob paki**.

Naša četica koraka novim dogodivščinam naproti. Foto: Darja Čadež

Fotka meseca

Toplina ognja ob zadnjih sončnih žarkih.
Foto: Darja Čadež

Z mislimi pri poletju

Zagotovo tudi vi odštevate dneve do počitnic, morja in taborjenj, številni rodovi so mesec maj izkoristili za pripravo na tabore, ki se bodo odvijali v poletju. Taborniki **Kokrškega rodu Kranj** so obnovili znanje v postavljanju tabornega prostora in pripravili program. Planiranju in pripravi programa so čas namenili tudi v vodstvu **Rodu Tršati tur Ljubljana in Rodu Louis Adamič Grosuplje**. Na potovanje okoli sveta, ki se bo odvijalo na taborjenju, se pripravljajo v **Rodu Stane Žagar - mlajši Kranj**. "Gremo mi za sebe" je slogan, pod katerim se na taborjenje odpravljajo **šoštanjski taborniki**. Za taborjenje je

potrebno biti pripravljen, zato so v **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** starše seznanili, kako se pripraviti na taborjenje, prav tako tudi v **Rodu puntarjev Tolmin**, kjer se odpravljajo na taborjenje v Fiorinih.

Za poletje v taborniškem centru Bohinj so poskrbeli prostovoljci, ki so priskočili na pomoč pri postavljanju šotorov, med njimi so bili tudi taborniki **Rodu Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi**.

V **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** se obeta literarno poletje. Pripravljajo namreč 2. literarni natečaj s sloganom: "Ruševca dela dramo".

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu tako, da povežemo informacije, ki nam jih pošljete na revija.tabor@taborniki.si. Rodove vodje komunikacij zato prosimo, da nam v sporočilu pouzamete vaš mesec: zabeležite imena akcij in opišite, kaj se je dogajalo. Pošljite tudi novičko za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki. Taborniški fotografi ste vabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Pošljite nam fotografije čim večje velikosti in se izogibajte pošiljanju takšnih, ki so bile posnete z mobilnimi telefoni ali uzete s Facebooka. Prav tako vabimo vse tabornike k pošiljanju Pisem bralcev - pišete lahko o aktualnem taborniškem dogajanju in drugih polemikah, ki bi jih radi delili s taborniki. Dolžina takšnega pisma naj bo do 3000 znakov s presledki. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

3, 4 ... AKCIJA!

Ste si z vodom, s prijatelji ali starši pred kratkim ogledali film ali risanko, ki vas je navdušila? Se kdo v vodu posebej navdušuje nad nastopanjem in igranjem, nad fotografiranjem in snemanjem ali na splošno nad ustvarjanjem? Čas je, da v vodu združite moči, vaše ustvarjalne in tehnične žilice, ter se podate na odpravo: "Posnemimo prvi vodov film".

Film lahko ustvarite praktično kjer koli, v vašem najljubšem delu gozda, v vašem taborniškem kotičku, v zapuščeni zgradbi na obrobju mesta ali vasi ... Aja, saj veste, da vam ni treba kupovati stvari – vse potrebščine za ustvarjanje lahko najdete doma. Pa začnimo ...

Naredite načrt!

Na začetku je najbolje, da se s člani voda dogovorite, kateri film bi radi posneli. Pri odločanju vam lahko pomagata naslednji smernici.

1. Film po tehniki snemanja delimo na: animiranega, igranega in dokumentarnega. Za ustvarjanje animiranih filmov (tudi ljubiteljskih) potrebujemo precej znanja o različnih računalniških programih, zato je najbolje, da se odločite za igrani ali dokumentarni film.

2. Po žanrih filme delimo na: pustolovske, komedije, kriminalne/gangsterske filme, drame, zgodovinske filme, grozljivke, mjuzikle, znanstveno-fantastične filme ...

Lahko razmišljate o filmih ali risankah, ki ste jih že videli in so vam bili všeč ter priredite njihovo zgodbo; zgodbo za svoj film lahko povzamete tudi po vam ljubljenih knjigah ali dogodivščinah, ki ste jih doživeli pri tabornikih. Lahko razmišljate še širše: če v vašem okolju opazite problem (npr. menite, da v vašem kraju ljudje odpadkov ne ločujejo dovolj dobro) in želite nanj opozoriti tudi sotabornike v rodu, sošolce, prijatelje ... se odločite za snemanje dokumentarnega filma. Isto tehniko lahko izberete tudi, če želite predstaviti svoje domače živali, predstaviti svoj vod, stvari, ki jih najraje počnete skupaj itn.

Opomba za vodnika/vodnico: res je pomembno, da do te točke sodeluješ z otroki, da jih poslušаш in vse njihove ideje čim skrbneje zapišeš in jih urediš v logično zaporedje (kakor bodo potem tudi posnete). Pri tem lahko člane usmerjaš s temi vprašanji:

o čem
govori
vaš
film?

Kdo so
osebe v
filmu?
Kdo jih bo
igral?

Kdaj se
film
dogaja?
V katerem
obdobju?

Ko zberete vse ideje, se lotite izdelave snemalne knjige. V spodnje kvadratke narišite potek svoje zgodbe in zaporedje snemanja. Če vam zmanjka prostora, si podobne kvadratke narišite na papir, snemalne knjige pa ne pozabite vzeti s seboj na snemanje!

SNEMALNA KNJIGA

prizor 1	prizor 2	prizor 3
prizor 4	prizor 5	prizor 6
prizor 7	prizor 8	prizor 9

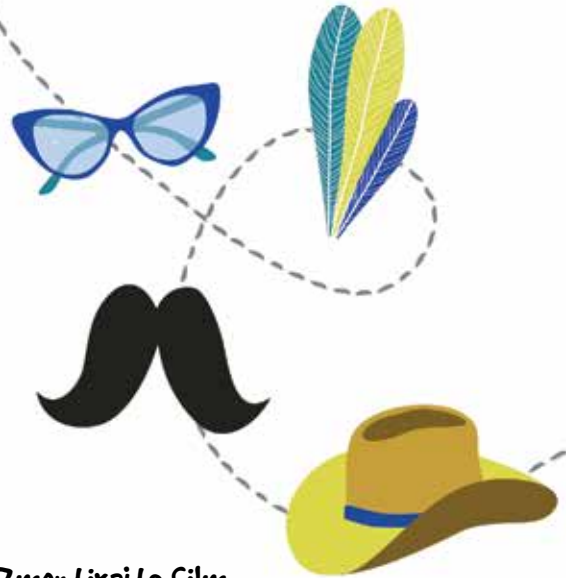
Poiščite lokacije za snemanje!

Skupaj z vodom (in seveda z vodnikom/ vodnico) se odpravite na sprehod po vašem kraju. Pojdite tja, kjer niste bili še nikoli in se s tem naučite še kaj novega o svojem kraju! Razmislite, če boste za snemanje potrebovali več lokacij ali bo zadostovala samo ena. Dobro je tudi, če je lokacija nekoliko odmaknjena od krajev, kjer se običajno zadržujejo drugi ljudje – na ta način jih ne boste motili, oni pa ne bodo po nepotrebem skakali pred vaš objektiv. :)

Ustvarite kostume, uporabite pripomočke in začnite s snemanjem!

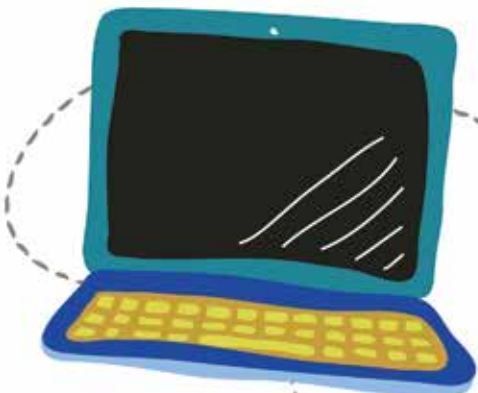
Kostume lahko ustvarite iz starih pustnih kostumov, starih oblačil, ki jih najdete pri starih starših, na podstrežjih, s seboj lahko prinesete stare igrače, barve za obraz ...

S snemalno knjigo se odpravite na lokacije in začnite s snemanjem. Če želite v filmu nastopati vsi, lahko vlogo snemalca pripišete svojemu vodniku/ vodnici. Poskrbite, da posnamete čim več, da boste potem pri montiranju oz. sestavljanju filma imeli veliko izbire.

Zmontirajte film.

Ko končate s snemanjem, si lahko prizore vsi skupaj ogledate v taborniškem kotičku in izberete prizore, ki jih želite v filmu. Montiranje filma lahko prepustite vodniku ali pa mu pri tem pomagata (film boste najlažje sestavili v programih Windows Movie Maker ali iMovie, ki sta na vsakem računalniku).

Aktivnosti so primerne za večšine Igralec ter ostale večšine po občutku (če npr. snemate film, v katerem predstavite vaš kraj, je aktivnost primerna tudi za večšino Vodič po kraju ipd.).

Bralec_ka poročil

Tvorjenje stavkov že poznamo in znamo. Kako pa postanemo dobri kritični bralci ter kako se lotimo vrednotenja besedil pa spoznajmo v tokratnem prispevku.

Ko sem ta mesec razmišljal, katero večino bi lahko predstavili v Taboru, sem naletel na Poročevalca. Veščino, pri kateri se lahko naučimo napisati "objektivno in celovito poročilo o dogodku in poiskati ustrezen medij za objavo informacije". Tisti, ki jo želi opraviti, mora v rodovem, vodovem ali glasilu družine objaviti vsaj tri poročila z različnih akcij, pokazati, da zna uporabljati program za urejanje besedila in vsaj pol leta sodelovati z rodovim propagandistom ali urednikom glasila. Super, sem si rekel, nujno je, da

se naši člani naučijo pisati, pa naj gre za novinarske članke, reportaže, kolumne, recenzije, zgodbe ali pesmi. Hkrati pa me poročevalca ni čisto prepričal. Zadnje čase me namreč muči nekaj drugega - že res, da je super, če znamo napisati poročilo s prejšnje akcije, ampak ali znamo takšna poročila tudi brati? No, vsi znamo prepoznavati besede, jih sestavljati v stavke in razpoznati pomene le-teh in tudi s kakšno krajšo reportažo ne bi imeli preveč težav. Ampak ali znamo brati ostale novinarske tekste in poročila, smo spo-

sobni prepoznavati slabo in zavajajoče novinarstvo? Po mojem ne preveč dobro, zato sem se odločil, da bom ta mesec raje ustvaril večino in napisal nekaj o Bralki_cu poročil.

Že nekaj časa me namreč vznemirja pojavljanje novih virov informacij in novic, ki se predstavljajo kot verodostojni in korektni, kar pa je dvomljivo. Želijo se uveljaviti kot enakovredna alternativa obstoječim časopisom, revijam in spretnim medijem, čeprav je očitno, da je njihovo novinarstvo veliko slabše. Ali pa morda to ni tako očitno - najprej moramo znati pazljivo in kritično brati, da se lahko pri vrednotenju različnih tekstov zanesemo predvsem na svojo presojo in drugi na nas težje vplivajo. V tem članku bom poskušal čim bolj enostavno predstaviti glavne točke kritičnega branja novinarskega besedila.

Članki in kolumne

Ko imamo pred sabo nek novinarski tekst, časopisni ali spletni, moramo najprej ugotoviti, v katero zvrst spada. Grobo lahko novinarska besedila ločimo v dve kategoriji, recimo jima **članki** in **kolumne**.

1. **Članki** si prizadevajo biti čim bolj objektivni in nepristransko poročati o nekem dogodku ali dogajanju. Temeljijo na navajanju dejstev in želijo bralca o nečem **informirati**, torej le podati informacije. Pomembno je, da novinarji pri navajanju podatkov vedno navedejo svoj vir (npr. Statistični urad Republike Slovenije je izračunal ..., Slovenska tiskovna agencija poroča ...), da ga lahko bralec preveri.

2. **Kolumne** ali mnenjski članki pa podajajo subjektivno mnenje ali razmislek pisca. Prav tako lahko vključujejo dejstva (z virom!), a so njihovi zaključki plod avtorjevega razmisleka, običajno kaj napovedujejo, kritizirajo, komentirajo, predlagajo, torej podatke **vrednotijo**.

Dejstva in sodbe

To nas pripelje do naslednje pomembne razlike med **dejstvi** in **vrednostnimi sodbami**.

1. Recimo, da so dejstva podatki, ki jih lahko dokazemo, (skoraj) zagotovo držijo in jih moramo vsi sprejeti. Dejstvo je, da sem se rodil 26. 6. 1998, da se je zgodila 2. svetovna vojna in da je včeraj (25. 5. 2018) v Ljubljani (vsaj malo) deževalo.

2. Vrednostne sodbe pa so mnenja ali prepričanja nekega posameznika o neki stvari. Na primer, reči, da je pire krompir pri današnjem šolskem kosilu ogaben ali da je neka slika v galeriji krasna. Tisti, ki izreka takšno

sodbo, jo seveda lahko poskuša argumentirati, torej podkrepiti z razlogi (premalo je slan, preveč tekoč ...), a njegove sodbe vseeno ni treba nikomur sprejeti.

Članki morajo biti torej večinsko sestavljeni iz dejstev, kolumne pa lahko vsebujejo tudi vrednostne sodbe. A stvar vseeno ni tako preprosta, saj sta lahko tudi izbira dejstev in način, s katerim jih predstavimo pristranska in izražata neko prepričanje, nek pogled na svet. Torej je lahko tudi članek kot celota neke vrste vrednostna sodba.

Interesi in pristranskost

Vedno, ko beremo tekst (pa tudi, ko gledamo filme ali televizijo), se moramo zato vprašati, kakšni so interesi tistega, ki ga je napisal oz. zanj plačal. Kaj je hotel s tekstom doseči? S kakšnim namenom ga je napisal? Kakšne poglede na svet zagovarja? Čeprav si novinarstvo načeloma prizadeva biti čim bolj nevtrarno in prikazati stvari take, kot naj bi zares bile, je to v resnici relativno težko doseči (če je sploh možno). Besedila so lahko namreč pristranska na več načinov:

1. **Pri izbiranju virov.** Čeprav pisec navede vse svoje vire, kot sem poudaril zgoraj, to pogosto še ni dovolj. Poglejmo si na enostavnem primeru: država si že dolgo časa prizadeva podražiti tobačne izdelke (jih še bolj obdavčiti). Svoje stališče podpirajo z raziskavami, ki naj bi dokazovale, da višanje cene cigaret zmanjšuje število kadilcev. Hkrati pa obstajajo druge raziskave, ki nasprotno ugotavljajo, da cena na število kadilcev sploh ne vpliva. Tako se lahko v medijih pojavijo popolnoma nasprotni si članki, ki se sklicujejo na znanstvene raziskave in se tako zdijo povsem prepričljivi. Na tej točki se moramo vprašati, kdo je navajane raziskave financiral. Če je bila to kakšna od tobačnih korporacij (npr. Imperial Tobacco), imamo precej dober vzrok, da dvomimo o resničnosti rezultatov teh raziskav. Zelo očitno je namreč, da si korporacija, ki proizvaja tobačne izdelke, želi (je v njenem interesu), da se te ne bi podražili, torej je pri vprašanju: "Obdavčiti tobačne izdelke ali ne?" pristranska. Čeprav se zdi, da je to nepomembno, saj so znanstvene raziskave pač objektivne, temu ni čisto tako. Takšne raziskave so nekaj sto stranska dolgočasna poročila, ki jih v celoti prebere le malokdo, kar pušča ogromno možnosti za manipulacijo s podatki.

Pomembno je torej, da novinarji v članku navedejo več različnih virov, ki so med seboj neodvisni (torej nimajo skupnega financerja), sicer obstaja velika verjetnost, da navedeni podatki niso povsem zanesljivi.

2. Pri predstavljanju dogajanja. Sploh, ko članek opisuje kakšen spor, je pomembno, da se vprašamo tudi, kakšna so stališča druge strani, ki jih članek morda ne predstavi. Recimo, da želi neko podjetje postaviti novo tovarno, a pridobivanje gradbenega dovoljenja zavira neka okoljevarstvena organizacija. Spet se lahko pojavi cel kup člankov, ki razlagajo kako okoljevarstveniki zaustavljajo gospodarski razvoj države in jemljejo delovna mesta, ki bi se odprla z izgradnjo nove tovarne. Ne da bi se kdorkoli zares pozanimal, zakaj okoljevarstveniki tako "težijo". Verjetno imajo dobre razloge (tovarna bi uničila dobre kmetijske površine, onesnažila podtalnico in zrak ...) in prav je, da jih novinarji predstavijo.

3. Pri uporabi besed. Jezik bistveno določa naše razmišljanje, zato ni nepomembno, kako o ljudeh ali stvareh govorimo, s kakšnimi besedami jih poimenujemo. Primera iz sedanjosti: ko smo rezilno žico ob meji poimenovali tehnična ovira ali ko smo lažem in

zavajanju začeli praviti alternativna dejstva. V obeh primerih gre za sopomenki, ki pa zvenita nekoliko lepše, bolj nevtralnno in ju lažje sprejmemo. Zato se je, ko naletimo na takšne nenavadne besedne zveze, kot so "tehnične ovire", potrebno vprašati, za kaj v bistvu sploh gre, kaj tekst s tem poimenuje.

Jasno je, da niso vsi novinarski zapisi, ki jih lahko preberemo na internetu in v časopisih profesionalni. Jasno je, da nekateri namerno zavajajo svoje bralce. Kot sem poudaril že v uvodu teksta, je zatorej nujno, da se naučimo kritično brati tekste, s katerimi se vsakodnevno srečujemo. Samo tako si lahko zagotovimo samostojnost pri opredeljevanju in odločanju o družbenih problematikah. Mislim, da bodo zgoraj naštetje stvari pomagale bralki_cu, da se bo lažje orientiral v medijskem prostoru in sam vzpostavil kritično distanco do prebranih besedil. Če ne, imam še en, zadnji nasvet, tako rekoč zlato pravilo: bolj kot je novinarski tekst dolgočasen, bolj zanesljiv je.

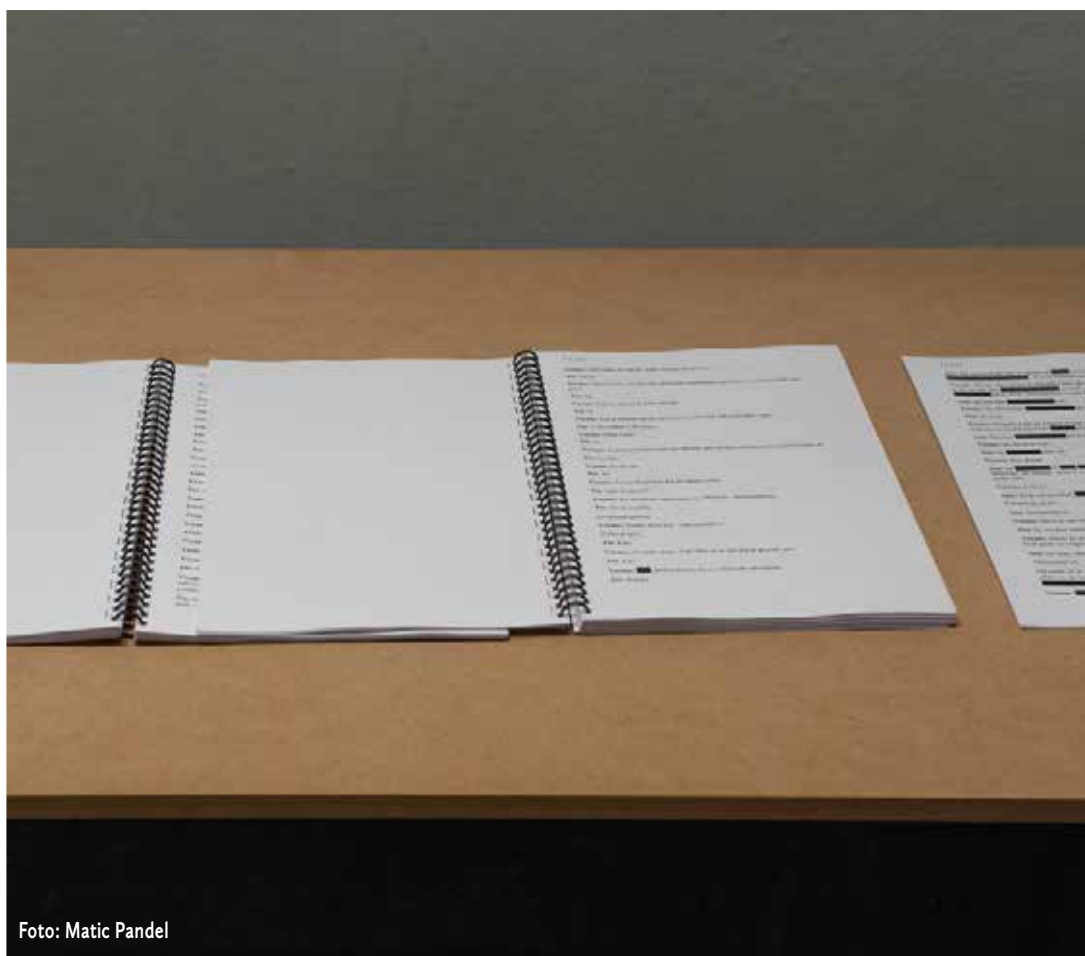

Foto: Matic Pandel

Dogodivščina je za vogalom!

Samostojnost je svoboda, ki jo lahko izkusimo samo, če v prvi vrsti zaupamo sebi in vsem ljudem, tudi nepoznanim. Če verjamemo, da lahko vedno spletemo nova, mogoče najtrdnjša prijateljstva.

Še malo pa bo tukaj poletje in z njim vrhunec taborniškega leta. Na taborjenju boste lahko skupaj s svojimi prijatelji spoznavali in raziskovali naravo. Vendar, kaj če prijatelji ne gredo na taborjenje?

Vse, kar pri tabornikih delamo, delamo v vodu, skupaj s svojimi prijatelji in vodnikom, ki je tam, da koordinira dogodivščino. Z vodom preživimo večino časa in z njim imamo najlepše spomine. Kaj pa, ko vod kar na enkrat ne gre na taborjenje in ostanemo sami?

Takoj, ko izvemo, da obstaja možnost, da gremo na taborjenje sami, se v nas pojavi strah. Kaj se bo zgodilo, če bom sam? Nikogar ne bom poznal. Kaj če bodo vsi čudni in se bom moral dolgočasiti celotno taborjenje?

Naj vam takoj sporočim. Strahovi so odveč! Taborniki smo vsi "fajn" in tudi, če nikogar na poznaš, se boš imel bolje kot v primeru, ko greste na tabor z vodom. Zakaj? Ker boš tako lahko spoznal veliko novih ljudi, s katerimi boš doživel nove dogodivščine.

Vse najboljše izkušnje, ki sem jih doživel pri tabornikih, sem doživel kot "samostojen

popotnik". To je v bistvu osnova k temu, da se nekoč popolnoma osamosvojiš. Tako ne boš več odvisen od svojega voda, ampak boš lahko dogodivščino iskal sam. Seveda skupaj z ostalimi ljudmi.

Taborniki smo vsi del ene družine. Vsi razmišljamo podobno in delujemo za dobro tega sveta. Med svojim življenjem sem se veliko srečeval s taborniki iz drugih držav in ni me strah iti k taborniškimi prijateljem na drugi konec sveta. Tudi če v tisti državi nikogar ne poznam, vem, da nas družijo taborniška ideja.

Kako vam lahko taka izkušnja pomaga? Ste si že kdaj želeli obkrožiti svet? Pred časom sem poslušal izkušnjo tabornice, ki se je sama podala na drugi konec sveta. Na začetku so jo dajali isti strahovi kot vse nas. Se bom sama lahko prilagodila kulturni razliki? Kaj, če se mi kaj zgodi? Vendar se je za ta korak odločila in, kot sama pravi, je bila to ena izmed najboljših izkušenj v njenem življenju, zato že varčuje, da bo lahko šla ponovno.

Kar želim povedati je, da se ne bati, če morate na kakšno akcijo sami. Takšne akcije nas obogatijo. Če mi ne verjameš, predlagam, da se na naslednjo akcijo odpraviš sam.

Prevrtimo čas nazaj

In se vrnimo na začetek.

Začeli smo z novoletnimi zaobljubami in sedaj je čas, da stopimo iz cone udobja.

Se še spomniš, kaj je tvoja zaobljuba, s katero boš pogledal čez ograjo svojega udobja?

Mislím, da je čas, da se soočiš, izzoveš oz. premagaš tisto, kar si si izbral. Čas je, da načrtuješ, kako se boš tega lotil.

Kaj je prva stvar, ki jo moraš narediti, da začneš stopati po poti uresničitve izziva?

Ti mora pri tem kdo pomagati?

Kako se tega najlažje lotiš?

Moreš poskrbeti za varnost?

Potrebuješ strokovno pomoč?

Koliko časa potrebuješ za to?

Kaj te ovira pri tem, da ne stopiš iz območja udobja?

Kakšni strahovi in pomisleki so v tvoji glavi?

Pogum v roke in
novi dogodivščini
naproti.

Poišči na karti

Ekipa orientacistov je tokrat pripravila zabavno in poučno nalogo. Pred vami sta dva izseka topografskih kart, dobro si ju oglejte in poskusite rešiti zastavljene naloge.

Dobro si oglej spodnja izseka karte:

1. Razlikujeta se v štirih podrobnostih. Poišči jih! Zdaj bomo točke od najbolj zahodne do najbolj vzhodne označili s KT 1, KT 2, KT 3 in KT 4.
2. Koliko je zračna razdalja med najdenimi točkami (v vrstnem redu od KT 1 do KT 4)? Merilo je 1 : 25000.
3. Koliko znaša energija karte (višinska razlika med najvišjo in najnižjo točko na karti)?
4. Koliko znaša relativna višina med KT 1 in KT 4 (relativna višina je višinska razlika med dvema točkama)?
5. Če bi si točke sledile od KT 1 do KT 4 na orientacijskem tekmovanju, kako bi se lotil prehoda poti med njimi? Nariši planirano pot!
6. Bi znal ugotoviti, kje v Sloveniji se nahaja območje, ki je prikazano v odsekih? Kako bi se lotil iskanja?

Vir: DTK25,
Geodetska uprava RS

Vir: DTK25,
Geodetska uprava RS

4. Višina KT 1: pribl. 277 m, KT 4: pribl. 272 m, relativna višina = 5 m.
5. Ni odgovora, razmislek ...
6. Glede na tip terena gre skoraj zagotovo za Kras. Google Zal ne ponudi nobenih zadetkov za zemljepisna imena na karti, zato si je treba malo pomagati s kakšnim pregeđovalniškom kart.

1. Če spodnji levi kot slike označimo z a-koordinato ($y = 0$ km, $x = 0$ km), imajo "spremembe" naslednje koordinate: KT 1 (0,050, 0,790), KT 2 (0,575, 0,500), KT 3 (0,757, 0,065), KT 4 (1,850, 0,750).
2. Zračna razdalja: pribl. 2,37 km.
3. Najvišja točka je 287,5 m (+ - 2,5 m), najnižja točka je 195 m (+ - 5 m), energija = 92,5 (+ - 7,5 m).

Rešitve:

Gozdovništvo - čar je v majhnih rečeh!

Gozdovništvo je enostavnejše, kot si mogoče mislite. Je nekaj, kar je v nas, kar pride z izkušnjo, če si jo dovolimo doživeti.

Taborništvo je gibanje, ki se je razvilo iz preprostih aktivnosti za mlade v naravi. Danes, v času vedno bolj zapletene tehnologije, pa ob besedi gozdovništvo takoj pomislimo na neko višjo znanost ali preživetje v naravi. Joj, vse se dogaja na odprtem, kjer smo odvisni od vremena, znanja, opreme ter še veliko časa in priprav nam vzame. Pa je res tako? Rad bi vam opisal občutek, ki ga čutimo ob izvajanju gozdovništva, pa sami presodite, kako zahtevna je ta panoga.

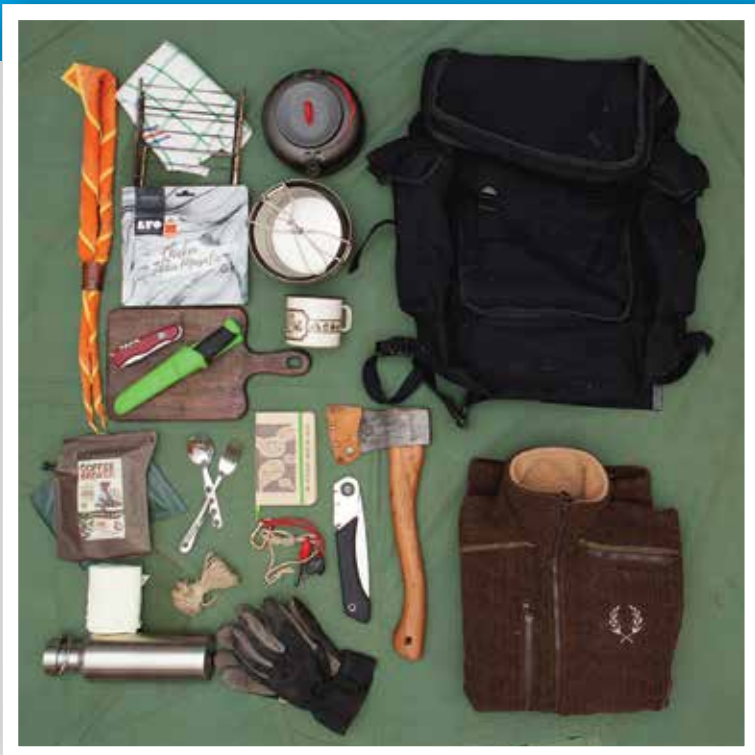
Predstavljajmo si, da se nad taborni prostor začne spuščati mrak. Po večini se damo v udobna bombažna oblačila, nihče več se ne ozira, kakšne barve so debeli "štumfi", ki gledajo iz crocsov, in ali to sploh spada k udobnemu puloverju. Počasi se premaknemo proti večernemu ognju, kjer GG-ji že testirajo vžigalice, nikomur se prav dosti ne mudi, saj je prišel tisti, ta prijetni del dneva, ko res lahko rečemo, da uživamo v naravi. In ja, to je pravi občutek gozdovništva.

Osnovne sestavine, ki jih potrebujemo za dobro izvajanje gozdovništva, so čas, prijetna oblačila in nekaj osnovne taborniške opreme. Narava je edinstven prostor, kjer je vsako naše udejstvovanje edinstveno delo, zato se ob vsakem ponovnem prižigu ognja, kuhanju kave, peki kruha, izdelavi žlice ali česa podobno enostavnega naučimo nekaj novega.

Verjamem pa, da si marsikdo še ne predstavlja gozdovništva na tak način, saj živimo v življenju hitrega tempa, kjer smo časovno sprogramirani in moramo v eni uri oz. uri in pol že pokazati dobro pečen kruh, ker sicer nismo dosegli cilja. Pa je to res smisel gozdovništva? Marsikdo ne verjame, da

je peka kruha na odprtem ognju sila enostavna reč, je pa res, da se marsikdo loti peke kruha, ko še niti dodobra ne osvoji oskrbovanje ognja ali niti ne zna nabrati kakovostna suha drva.

In ker smo do sedaj vedno dali kakšen uporaben namig, ga bomo tudi tokrat, vendar povsem drugačnega, kot ste ga vajeni. Želimo, da se podate v gozd za vsaj 4 ure brez posebnih želja o programu, seboj imejte nekaj vode, prigrizek in taborniško opremo po izbiri. V času, ki ga boste preživeli v naravi, poskusite zakuriti s kresilom, poiškati toliko vode, da boste lahko ogenj pogasili, vmes pa pripravite kakšno kavo ali čaj. Če vse to začinite še z dobro družbo, boste kmalu ugotovili, kje je čar te zelenorjave taborniške panoge, hkrati pa spoznali, da ne glede na to, koliko znanja imamo, ga imamo za gozdovništvo vedno dovolj. Ko boste izvedli več takih aktivnosti, boste videli, da gozdovniško znanje pride samo od sebe, samo dovoliti si ga morate sprejeti.

Pita z gozdnimi sadeži

Sestavine: 6 breskev, 2 skodelici malin, 1 skodelica borovnic, 1 skodelica jagod (namesto svežega sadja lahko uporabimo zamrznjeno mešanico), 1/4 skodelice in 3 žlice sladkorja, 2 žlici koruznega škroba (gustin), 2 žlički cimeta, sol, malo masla, 150 g moke, 1 žlička pecilnega praška, 2 dcl sladke smetane

Potrebščine: deska, posoda ali plastična vrečka z zapiranjem, nož, žlica, ponev (najboljša je litoželezna), alu folija

Čas priprave: 70 minut

1. Medtem pripravimo testo. Najprej zmešamo suhe sestavine: moko, 3 žlice sladkorja in pecilni prašek; nato dodamo sladko smetano. Dobro zmešamo, da dobimo enakomerno mešanico.

Operemo sadje in ga v posodi ali vrečki zmešamo skupaj: breskve narežemo na koščke (lahko uporabimo tudi tiste iz kompota), dodamo maline, jagode in borovnice. Po svojem okusu lahko spreminjamo razmerja med njimi. Nato sadju dodamo 1/4 skodelice sladkorja, cimet, sol in škrob. Koruzni škrob v trgovini najdemo kot gustin ali gussnel, odvisno od proizvajalca. Vse skupaj dobro premešamo in pustimo, sadje bo izpustilo sok, ki se bo tudi že nekoliko zgostil.

3. Ponev dobro namastimo in v njej razporedimo sadje. Poneve ne napolnimo čisto do vrha, saj bo med kuhanjem sok zavrel in lahko steče čez rob. Na vrh damo še testo, tako da ga v kosih trgamo in polagamo na sadje. Vse pokrijemo z alu folijo, postavimo na žerjavico ali rešetko nad ognjem in pustimo približno 50 minut. Pito je najbolje pojesti še toplo, najlažje pa si jo privoščimo kar z žlico.

Včasih je treba tudi spati

Taborniške akcije in taborjenja s seboj prinašajo kar nekaj neprespanih ur. Pa vse te ure zares odtehtajo dejstvo, da bi mogoče spočiti lahko bili še bolj učinkoviti?

Na večdnevni taborniških dogodivščinah smo skoraj vedno neprespani, vendar nas to ne moti tako zelo, saj se okrog nas ves čas nekaj dogaja. Zvečer je program še bolj zabaven. Ko smo se ravno želeli odpraviti v šotor, se zaklepetamo o zelo pomembni temi, ki je nikakor ne moremo zapustiti in že je jutro, mi pa smo spali štiri ure. Ko pridemo domov, pa zbolimo ali par dni bolj ali manj samo spimo.

Problem je, če tako vedenje povlečemo čez cele poletne počitnice. **Spanje je za zdravje zelo pomembno** in moramo ga dobiti v pravih merah in v pravem - nočnem času.

Naša odločitev je, ko se za nekaj dni predamo avanturi z minimalnim spanjem, vendar pogosto pozabimo, da potrebujejo otroci, ki so mnogokrat na taborjenjih zelo dolgo pokonci **več spanja**. Potem se čudimo, da so napeti, se skregajo, ne slišijo navodil in hkrati ne uživajo taborniške dogodivščine, kot bi jo, če bi bili spočiti.

Vzrok je pogosto pomanjkanje spanca. Tudi otrokom je tabor prava avantura in ne želijo zamuditi nobenega trenutka. **Naloga vodnika** je, da se njegovi člani odpravijo spat **ob pravem času** in da v šotoru **dejansko spijo**. Če imate na taborjenjih **predšolske otroke** se morate zavedati, da imajo ti otroci pogosto počitek tudi čez dan. **Šolarji** naj bi spali vsaj **9 ur**. **Mlajši** kot so otroci, več spanja potrebujejo (npr. otroci med 3 in 6 let potrebujejo **10 do 12 ur** spanja na dan).

Veliko vodnikov ima težavo s tem, **kako uspavati otroke**. Na žalost nas tega na tečajih nihče ne uči in na sploh je to zelo redka tema pogovorov na izobraževanjih. Zato se vsak zase zanaša na tisto, česar se spomni iz svojega odraščanja ali je videl pri drugih vodnikih. **Rutina priprave na spanje** je pomembna in lahko služi kot prijetna **povezovalna aktivnost med vodnikom in člani**.

Pomembni koraki k dobremu spanju mlajših tabornikov so:

1. Spat se začnemo odpravljati dovolj zgodaj:

Opravimo vse pomembne opravke: umivanje zob in preoblačenje v pižamo.

Če vemo, da nam bo večerna rutina vzela veliko časa, potem je pomembno, da se spat odpravimo prej. Za mlajše člane je veliko bolj pomembna, kot pa tista ura programa, ki bi je bili drugače še deležni.

2. Dobro fizično počutje:

Pomembno je, da se v spalno odpravijo siti, da gredo pred spanjem na stranišče, da, če so žejni, ne popijejo tako veliko, da jim ne bo treba celo noč hoditi na stranišče, da jih nič ne srbi, boli.

3. Dobro čustveno počutje:

Zavedati se moramo, da bodo mlajši člani na taboru ravno pred spanjem najbolj pogrešali svoje starše. To je normalno, saj so takrat že zelo utrujeni in zato bolj čustveni. Naloga vodnika je, da jim takrat zagotovi dovolj pozornosti, da ta občutek ne bo tako močan. Večer je čas za pravljice, čas, ko lahko vprašamo (če prej nismo imeli časa) kako se otroci na taboru počutijo, če imajo kako težavo, jih kaj moti. Veliko nam povedo ob teh trenutkih, zato je pomembno, da jih ustvarimo. S tem se olajšajo, malo jih potolažimo mi, malo se potolažijo med seboj in tako lažje zaspijo.

Tema o odpravljanju spat, pomembnosti spanja in uspavanju otrok na taborjenjih je še mnogo bolj obsežna in bi se bilo o njej treba več pogovarjati. Ne pozabimo, da je spanje potreba in je ne smemo preveč zanemarjati.

Jupiter

Jupiter je drugi najsvetlejši planet na nebu. Poleg Venere tudi Jupiter krasi letošnje poletne večere. Najdemo ga na južni strani neba, kjer s svojo svetlostjo izstopa iz zvezdnega ozadja. Jupiter je le malenkost manj svetel od Venere na zahodu in tudi pri njem bomo lahko zaznali, da za razliko od zvezd ne utripa ali utripa mnogo manj. Jupiter je največji planet v sončnem sistemu in je med planeti po oddaljenosti od Sonca peti po vrsti. Jupiter je bil podobno kot Venera dobro poznan starim Rimljanom, saj so ga poimenovali kar po svojem bogu - Jupitru. Jupiter ima le približno tisočinko mase Sonca, a je hkrati dva in pol krat težji od vseh ostalih planetov skupaj v Osončju. Jupiter se okoli svoje osi zavrti že v 10-ih urah, kar ga postavlja na prvo mesto po hitrosti vrtenja med vsemi planeti sončnega sistema. Ker se plinasti Jupiter vrti tako hitro, je zaradi delujočih sil vidno sploščen, na Jupitrovem površju pa vlada divje vreme. Nevihetni sistemi so vidni po celotnem površju, od katerih izstopa velika rdeča pega. Jupiter obkroži Sonce v malo manj kot 12-ih letih, kar pomeni, da se v tem času tudi "sprehodi" skozi 12 zodiakalnih ozvezdij. Letos se Jupiter mudi med zvezdami Tehtnice. Ko je leta 1610 Galileo Galilei prvič v Jupiter usmeril

svoj teleskop, je odkril, da ima štiri lune. Na podlagi gibanja lun okoli planeta je sklepal, da se podobno tudi Zemlja vrti okoli Sonca. Ta misel je takrat veljala za bogokletno, zato jo je moral javno zanikati, saj bi ga sicer lahko stala življenja. Galilejevi sateliti Io, Evropa, Ganimed in Kalisto so lepo vidni že z manjšim, cenenim teleskopom. Jupiter ima sicer mnogo več lun. Do danes je bilo s pomočjo vesoljskih sond odkritih že najmanj 69 jupitrovih lun.

Jupiter, posnet z vesoljskim teleskopom Hubble.
Foto: NASA, ESA and A. Simon

Jupiter med zvezdami. Foto: Primož Kolman

Za dogodivščine živimo

Včasih ti je kot vodniku težko zaupati in slediti članom, sploh če so energični in avanturisti. Vendar se moramo tudi kot vodniki prepustiti toku in članom slediti novi dogodivščini naproti.

"In ti, kaj boš ti storil s svojim dnevom? Tudi zate je lahko ta dan srečen, če se le odločiš, da ga boš napravil takšnega. To pa ti ne bo uspelo, če boš zapravljal svoj čas in čakal, da se ti bo kaj zgodilo, ali pa boš del svojega življenja celo prespal. Zbudi se! Bodi aktiven! Samo eno življenje, dan imaš, zato skušaj iz vsake minute izstisniti kar največ" (Baden-Powell, *Popotovanje*, str. 205).

BiPijev zapis iz dela *Popotovanje k sreči*, prvič izdanega leta 1922, nas nagovarja k temu, da si vsak dan ustvarimo nepozaben in ga aktivno preživimo. Čeprav se je izrazil z drugimi besedami, sem mnenja, da bi z besedami nenavaden, zanimiv in vznemirljiv tudi dobro opisal doživetja, h katerim nas nagovarja, kar so pravzaprav besede, s katerimi je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika opisano geslo dogodivščina: nenavaden, zanimiv, vznemirljiv doživljaj.

Vir: *Priročnik za skavtske voditelje*, str. 22

Otrokova naravnost k dogodivščinam

BiPi nas je nagovarjal k dogodivščini, ki naj bi si jo sami ustvarili na dnevni ravni. V naših vsakodnevnih rutinah, ki so polne obveznosti, pa mogoče ni več toliko prostora za preživljanje časa na način, o katerem BiPi piše. Vseeno pa nas BiPi v svojih zapisih opominja, da za dogodivščino ne potrebujemo veliko, ne potrebujemo večurnih priprav. Vse, kar moramo storiti, je poslušati svoje člane in jih ne spreminjati. Vodnik naj svoje člane posluša in jim ne vsiljuje zgolj svojih zamisli. S poslušanjem in opazovanjem namreč vodnik dobi vpogled v otrokovo osebnost

in zanimanje ter lahko na podlagi tega prilagodi dejavnosti. Obenem ne smemo pozabiti, da so otroci v svojem naravnem stanju vedno pripravljeni na dogodivščino in živijo v svetu junakov divjine, ljudi z roba civilizacije, raziskovalcev, potepuhov z morja in letalcev z neba. Otroci tem junakom sledijo, kamor koli jih popeljejo. In ravno pri tabornikih otrokom omogočimo, da postanejo del velike družine ljudi iz gozda. Omogočimo jim čas in prostor, da odkrivajo znamenja in jim sledijo, da puščajo znamenja in signalizirajo, si naredijo ogenj, bivak, skuhamo hrano in uživajo v majhnih, vendar pomembnih stvareh življenja (Baden-Powell, *O teoriji*, str. 36).

Taki so otroci ...

Po naravi imajo otroci v sebi vrline, s katerimi si znajo ustvariti nekaj nepozabnega in neponovljivega. O teh vrlinah je BiPi pisal v *Priročniku za skavtske voditelje* (str. 21) in jih prepoznal kot tiste, ki naj bi jih vodniki pri svojih članih ohranjali. Te vrline so:

Duhovitost: otrok je vedno sposoben ceniti šalo in videti smešno plat stvari.

Pogum: povprečen otrok najde način, da je pogumen. Po naravi ni godrnjač, čeprav to lahko postane, če izgubi samospoštovanje in je v družbi nezadovoljnih in nezaupljivih ljudi.

Samozavest: otrok ima neizmerno zaupanje v svojo moč, zato ne sliši rad, da ga kdo obravnava kot majhnega otroka ter mu govori, kaj mora napraviti in kako. Veliko raje bi stvari izkusil sam, čeprav ga to lahko pripelje v zagato.

Bistroumnost: otroku je zelo lahko privzgojiti, kako zaznati in opazovati stvari ter posledično razložiti njihov pomen.

Privlačnost do vznemirjenja: otrok si želi spremembe, zato mu ne uspe vztrajati pri isti aktivnosti veliko časa.

Odzivnost: ko otrok ugotovi, da se nekdo zanima zanj, mu sledi, kamor koli ga ta odvede.

Zvestoba: prijateljski odnos do drugih je otrokov naravni dar.

Otroci so sami po sebi že dovzetni za dogodivščino, novosti, vznemirljive dogodke in imajo zaupanje vase. Naše naloga je, da se tega zavedamo in jim omogočimo čim več priložnosti, da lahko izživijo vse te že obstoječe vrline in jim ne onemogočimo njihovega naravnega učnega procesa.

BiPi gre v knjigi *Skavtstvo za fante* še korak dlje in člane svoje organizacije opredeli kot izvidnike sveta. Piše, da smo člani skavtske organizacije odlični ogledniki in vemo, kako preživeti v divjini. Kjer koli smo, odkrijemo pravo pot, saj znamo prebrati še tako majhne znake in sledi. Smo močni in pogumni, se pripravljene spoprijeti z nevarnostmi in vedno pripravljene pomagati drug drugemu (str. 18). Ker večino svojih dejavnosti izvajamo na prostem in ker je narava nepredvidljiva ter nas na vsakem koraku čaka nekaj novega, moramo biti pripravljene, iznajdljivi in pogumni. Takšnemu zgledu bodo sledili tudi otroci.

Otrokov pogled sega ostran travnikov in oceanov. V skavtstvu se počuti blizu Indijancu, junaku divjine in človeku gozlov.

Vir: *Priročnik za skavtske voditelje*, str. 37

Literatura

Baden-Powell, R. *Popotovanje k sreči: vodnik za mlade može*. Ljubljana: Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, 2015.

Baden-Powell, R. *Priročnik za skavtske voditelje: o teoriji skavtske vzgoje*. Ljubljana: Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, 2015.

Baden-Powell, R. *Skavtstvo za fante: priročnik za odgovorno državljanstvo*. Ljubljana: Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, 2011.

Dogodivščina po BiPijevo

Primer igre, ki nosi elemente dogodivščine, je BiPi zapisal v priročniku *Skavtstvo za fante*. Gre zgolj za predlog, ki ga lahko izvedete pri različnih starostnih skupinah s prilagajanjem pravil. Igra hitrega prenašanja sporočila gre tako: izbere se eno osebo, ki bo prenesla sporočilo na določen, oblegan prostor. Ta prostor je lahko vas, kmetija ali hiša oz. posameznik na določenem prostoru. Prenašalec mora imeti na rami pripeto obarvano krpo, s katero mora prispeti na cilj. Sovražniki, ki oblegajo dogovorjeno mesto, morajo prenašalcu preprečiti, da pride do cilja, vendar ne smejo priti na območje braniteljev, to je v krogu 300 metrov okoli obleganega mesta. Kogar koli sodnik najde na omejenem mestu, je izključen iz igre. Prenašalec sporočila je ujet, ko mu sovražniki odvzamejo krpo z ramena. Mesto starta naj bo približno 1,5 km oddaljeno od obleganega mesta (str. 87).

Skavtstvo je radostna igra na prostem, kjer se voditelji in dečki kot starejši in mlajši bratje skupaj odpravijo novim dogodivščinam naproti, tvegajo in ob tem pridobivajo zdravje in veselje, ročne spretnosti in sposobnost služenja.

Vir: *Priročnik za skavtske voditelje*, str. 34

Doživljanje dogodivščine

Kaj je taborniška dogodivščina?

Foto: Jerneja Videmšek

Dogodivščina. Pri tabornikih tako pogosto uporabljena beseda. Ampak - ali sploh zares vemo, kaj mislimo z njo?

Slovar slovenskega knjižnega jezika dogodivščino definira kot "nenavaden, zanimiv, vznemirljiv doživljaj, dogodek, pripetljaj", kar se za taborniški program sliši zelo primerno, a primeri uporabe te besede se nagibajo v bolj negativen prizvok: "Blodi po svetu in išče dogodivščin; pripoveduje nam o nezaslišanih dogodivščinah; njegove ljubezenske dogodivščine" - kot da bi bile dogodivščine nekaj slabega, nepotrebne, odvečnega; nekaj, na kar ljudje reagirajo z zamahom roke in si raje mislijo svoje. A pri tabornikih dogodivščino razumemo kot nekaj, brez česar ne gre, nekaj življenjsko nujnega, osnovo vsega, kar počnemo.

Tudi Svetovna skavtska organizacija v osnovo svojega programa zajame pojem dogodivščine, ki jo poveže z besedami zabava, izzivi, raznolikost, narava, kreativnost, domišljija in prijatelji. Te besede poudarjajo širok razpon taborniških aktivnosti, v katerih se lahko najde vsak mladostnik in zajemajo vse od kajakaštva, mednarodnih odprav do fotografije, veččin bivanja v naravi in računalniškega programiranja z namenom izkusiti čim več novih stvari, odkriti svoj potencial, razširiti svoja obzorja, se naučiti življenjsko pomembnih veščin in se medtem nedvomno tudi zabavati.

Tudi Zveza tabornikov Slovenije mnogokrat omeni dogodivščino kot osnovno metodo našega Programa za mlade, razumemo pa jo na podoben način kot WOSM. Pri nas poudarjamo pestre aktivnosti predvsem v naravi, ki mlade zanimajo in jim predstavljajo dosegljive izzive. Aktivnosti posegajo na različna področja in omogočajo mladim razvoj na več področjih. Z dogodivščino je neločljivo povezano tudi učenje skozi delo kot nasprotje teoretičnim navodilom in odraža aktiven način pridobivanja izkušenj, znanja in veščin, k čemur strmimo v vseh naših aktivnostih. Učimo se skozi igre, s praktičnim

delom in z reševanjem različnih izzivov spoznavamo naravo in okolico. Narava, ki jo v povezavi s pojmom dogodivščine, poudarjamo bolj kot WOSM, pa predstavlja idealno okolje za načrtovanje in izvajanje vseh sestavnih delov dogodivščine.

ZTS dogodivščino sicer res uvršča med stopnjevalne oblike dela (od igre pri MČ-jih, prek dogodivščine pri GG-jih, do izziva na prestopu v PP in nato projekt in raziskovanje v višjih starostnih vejah), ampak ali to pomeni, da se dogodivščine dogajajo samo za GG-je? Mislim, da smo taborniki besedo dogodivščina posvojili kar za mnogo naših aktivnosti in jo začeli definirati in razumeti nekoliko širše kot le eno od osnovnih oblik dela. Lahko bi rekli, da je pri nas kar vse dogodivščina - ali niso vse, kar smo našli, elementi avanture, prigode, zanimivega dogodka, doživljaja, ki si ga zapomniš za vedno in se ga spominjaš z nasmehom na obrazu?

Očitno je torej, da taborniki dogodivščino razumemo mnogo širše, kot je v slovenskem jeziku navadno definirana. Ampak ali jo vsi taborniki razumemo na enak način?

Foto: Martin Rafael Gulin

Kaj pa je dogodivščina zate?

Gozdovniki in gozdovnice

Dogodivščina zame pomeni zabaven, razburljiv, nepričakovan in nenačrtovan dogodek s prijatelji. Dogodivščino doma mi predstavlja, ko s prijatelji ali s kom drugim počnem kaj zabavnega, na primer igramo nogomet. Pri tabornikih pa, ko se z ostalimi člani voda odpravimo v gozd, kjer plezamo, opazujemo, spoznavamo naravo in živali, raziskujemo ter iz lesa izdelujemo razne izdelke. Dogodivščino mi predstavljajo aktivnosti na svežem zraku, v družbi veselih prijateljev, ko se poleg zabave še kaj novega naučim.

Gal Rogelj

Foto: Jerneja Videmšek

Popotniki in popotnice

Zakaj ljudje radi pripovedujemo zgodbe o tem, kako smo se izgubili? Te namreč niso preveč laskajoče našemu orientacijskemu znanju. So pa priljubljene med poslušalci, ker ti ne vedo, kako se bodo končale, kot tudi izgubljeni ni vedel ...

Skličujoč se na mojo skromno življenjsko izkušnjo lahko zapišem, da so se najboljše zgodbe začele z "napako" v načrtu. Zgodilo se je nekaj nepričakovanega, ustrašila sem se, nato pa spomnila sedmega taborniškega zakona in dogodila se je - dogodivščina. Ta je še boljša od čudeža, ker dogodivščina ni nujno pravi čudež, čudež pa je vedno dogodivščina.

Iva Š. Slosar

Foto: Suzana Podvinšek

Raziskovalci in raziskovalke

Dogodivščino vidim kot dogajanje novih ali drugačnih stvari. Ko se v pozitivnem vzdušju odločiš za premagovanje izziva, ki ga nisi vajen, kar pomeni da stopiš iz vsakodnevne rutine. Vse, kar potrebuješ za to, je čas, ideja, pogum in dobra volja, lahko pa se pojavi tudi sama od sebe. Včasih se dogodivščina skriva v zelo preprostih stvareh, ko ti meseca maja v snežnih razmerah avto obtiči na poti do Bohinja in je potrebna uporaba zimskih verig. Če vsemu skupaj dodaš smeh sovoznikov, potiskanje avtomobila, dobro glasbo, dvournno zamudo na cilj in na koncu nepozaben spomin, to je zame prava dogodivščina. Podobne situacije bi lahko ustvarili sami, da bi se na izlet podali z omejeno količino opreme, da bi namensko uporabljali samo neplačljive prevoze, da počnemo nekaj z naključnimi mimoidočimi ali celo, da se v krogu prijateljev soočimo s svojimi strahovi. Izlet v hribe po markirani planinski poti sam po sebi še ni dogodivščina, če ga sami ne začnimo s kakšno adrenalinsko preizkušnjo.

Rok Pandel

Grče

Dogodivščina je nekaj, kar mi naježi kožo in pospeši utrip. Je nekaj novega, kar mi ostane za vedno v spominu in nekaj, česar nikakor ne smem zamuditi.

Pri tabornikih mi je dogodivščina vsako potovanje, odkrivanje narave, izživljanje samega sebe. Tudi takrat, ko sem s svojim vodom, najpogosteje ko delamo "neumnosti" v gozdu. Izven tabornišтва kot dogodivščino štejem vsak trenutek v službi, ko se soočim z izzivom, pa naj bo to odkrivanje novega trga, spoznavanje novega klienta ali predavanje pred velikim številom podjetnikov. Vse, kjer se soočim z vprašanjem "ali upaš", in vse, kjer si rečem "kdor je dovolj drzen, nosi svet na svoji dlani."

Gregor Matavž

Mednarodna izkušnja

Vsem tabornikom, ki radi potujete, priporočam, da na svojih poteh navežete stike z lokalnimi skavti in na najbolj pristen način spoznate razlike in podobnosti skavtstva po svetu. Sam na svojih potovanjih mnogokrat obiščem lokalne tabornike in z njimi preživim nekaj dni, pri čemer me tudi vpletejo v svoj program in organizacijo aktivnosti. Tako imam priložnost spoznati običaje tistega naroda kot tudi skavtske značilnosti in posebnosti. Mednarodne taborniške odprave so sicer zelo dobrodošle za vse tabornike, ki se prvič podajo na odkrivanje taborništva zunaj meja svoje države. Vendar pa na vseh teh velikih mednarodnih taborih že zaradi prevelikega števila različnih in raznolikih narodov ni mogoče bolje spoznati skavtov neke države. Vsak tabornik lahko namreč svoj način delovanja, aktiviranost, program ter svoje šege in navade najbolje predstavi v svojem lokalnem okolju, kjer je opravil svoj stopnjevalni program.

Tako sem na primer v Maroku z lokalnimi skavti preživel jutro praznika Kurbanbajram, pri katerem po tradiciji žrtvujejo ovco, pri tem pa je šlo za veliko gesto gostoljubja, saj je tovrstni običaj namenjen le najožji družini. Prav tako so me medse povabili skavti na Madeiri, kjer smo se sredi noči z bivaka, postavljenega na 1100 metrih nad morjem, pred ledeno in megleno nevihto na hitro umaknili v pločevinasto barako in tam preživeli večer ob ognju in pesmi. V lepem spominu mi bo ostal tudi obisk Izraela, kjer imajo skavti svoja vodova srečanja vsak petek ob isti uri. Tako je bilo po ulicah, trgih in ob šolah Tela Aviva mogoče videti več tisoč tabornikov, ki so v krojih vezali pionirske objekte, signalizirali, hodili po azimutu, prepevali. Ne bom pozabil tudi udeležbe na Jota-Joti v Gibraltarju, obiska MČ vodovega srečanja v Sankt Petersburgu, sodelovanja na vaji skavtskega pihalnega orkestra v Ugandi, med resnejšimi pa mi bo v spominu ostala sirotišnica v Peruju, kjer lokalni skavti tedensko pomagajo vzgojiteljem pri vzgoji in učenju številnih otrok brez staršev. Mnoge izkušnje torej, ki jih brez taborniškega povezovanja in radovednosti ne bi mogli doživeti.

Andrej Lenič

Morda so dogodivščine zares kdaj nevarne, a rutina je usodna.

(Paulo Coelho)

Foto: Suzana Podvinšek

Užij življenje

Kristina Rajgelj - Kitty

Kristina Rajgelj - Kitty trenutno živi v New Yorku. Toku samoizpopolnjevanja sledi po svetu. Je igralka, jazz pevka, izvaja jogo, njenim dogodivščinam kar ni kraja.

Je Kitty tvoje taborniško ime?

Kitty ni taborniško ime, ampak moj vzdevek. Bila pa sem tabornica Rodu Zelenega Jošta in pri 12 letih sem šla na svoj prvi tabor ob Kolpo z njimi. To je bila super naravna dogodivščina, ki mi bo za vedno ostala v spominu. Sicer me ekologija zanima, saj sem v tesnem stiku z naravo.

Pripoveduj nam o svoji najbolj vznemirljivi dogodivščini.

Uuu, dogodivščin je bilo veliko. Želim si še večjih in čutim, da prihajajo.

Na kakšno dogodivščino bi se moral odpraviti vsak?

Definitivno na tako, za katero čuti v srcu, da se mora odpraviti. Mislim, da ima vsak posameznik v srcu unikatno in individualno željo, zato upam, da bo vsak čim bolj sledil svojemu srcu.

|| Živi in pusti živeti.
Sledi, poslušaj svoje srce.

V predvolilnih kampanjah se srečujemo z izpostavljanjem drugačnosti, tujosti, kako ti gledaš na to?

Zdi se mi, da je v Sloveniji to preveč izpostavljeno. V Ameriki skoraj nikoli ne slišim ljudi uporabljati besede tujec, po drugi strani te v Sloveniji že v otroštvu učijo o "tujcih". Ogromno je obsojanja drugačnosti, ki to ni, ker smo si vsi enaki, o čemer bi se lahko začeli učiti že prej. Le s poučevanjem otrok o tem, da drugačnost ni slaba in da mora biti vzpostavljena, se lahko kaj spremeni.

Kaj te najbolj zanima pri nekom, ki ga ne poznaš?

Skoraj vse, najprej iz kje je, kateri jezik govori, datum rojstva pride na koncu in to, če lahko z njim ali njo vzpostavim sproščen pogovor.

Živiš v tujini, kakšen je odnos domačinov do tebe?

Tukaj se ne obnašajo, kot da sem tujka, velja le da sem prišla iz druge države. Lepota New Yorka je, da so tukaj skoraj vsi imigranti. Če ne iz zadnjih par let, pa vsaj iz preteklega stoletja, ogromno jih je prišlo iz Evrope. Zanima jih le, kakšna oseba sem, če sem dobra ali slaba, kakšno je moje srce. Če je tvoje srce slabo, se s tabo ne bodo ukvarjali, če je dobro, se bomo pa skupaj nasmejali.

Čemu se trenutno najbolj posvečaš?

Najbolj se posvečam sebi, svoji karieri in sanjam, ki jih imam že od otroštva: Da poženem svojo kariero, izpolnim sanje in postanem srečnejša.

Posvečenost tvojim zanimanjem te je že marsikam popeljala?

Ja, res je. Sem zelo zelo zelo radovedna oseba. Zanima me vse, želim si, da bi lahko raziskala podrobnosti vseh tem in ved. Najbolj me zanimajo ljudje, njihove zgodbe in prepričanja. Študirala sem antropologijo in kulturne študije, kar je pripomoglo k temu.

So naša življenja ena velika dogodivščina?

Ne vem, če so dogodivščina, je pa to potovanje, v katerem se moramo sprostiti in uživati v vožnji. Ker življenje ni končna destinacija, ampak dolgoletno potovanje. Z dogodivščinami, ja!

Zdi se, da so prigode v življenju nekaterih bolj, v življenju drugih manj pogoste. Kako to?

Prigode so, če jih želiš. Odvisno, za kaj se odločiš pri sebi. Ali se ti danes ljubi imeti dogodivščine ali ne, odvisno od energije in namena. Včasih je bolje počivati, včasih pa bolje raziskovati nekaj neznanega in se česa naučiti. Četudi ob tem nekoliko tvegaš.

Kako naj v svoja življenja privabimo čim več dogodivščin?

Jaz priporočam, da se zbudiš, narediš načrt in se odločiš, kaj bo tvoja dogodivščina. Potem pokliči prijatelje, če nimajo časa, greš na pot kar sam. Naučil se boš ogromno in odkril nekaj novega, četudi gre za sosednje Sorško polje, ni treba iti daleč po dogodivščino.

Foto: Nina Medved

Prijava tabornih izmen 2018

Programne za taborjenja že pridno pripravljate, prosimo pa vas, da do **15. 6.** izpolnite še prijavnico, ki jo najdete na Stenčasu.

GDPR

V strokovni službi ZTS se ukvarjajo s temo GDPR in nevladne organizacije že dlje časa in sporočajo, naj bodo rodovi brez skrbi, na Stenčasu pa najdete povzetek ugotovitev, ki se tičejo prav naše specifikke. V primeru nejasnosti se obrnite na strokovno službo.

Se vidimo na zaključku TAPOS-a?

Po dveh letih izvajanja največjega projekta ZTS v zadnjem obdobju, projekta TAPOS - taborniški pospeševalnik, vabimo vse tabornike, da se nam pridružijo na **celodnevni zaključni konferenci, ki bo v četrtek, 13. septembra 2018, na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.** Ta dan bo 10 mladinskih organizacij, ki z združenimi močmi organiziramo konferenco, predstavilo dobre prakse na področju spodbujanja zaposlovanja mladih, z nami bodo vznemirljivi gosti, pripravljamo okrogle mize, kulturni program, okusno pogostitev ... A imamo na voljo le 250 mest na konferenci. Zato si že zdaj rezervirajte čas, kmalu pa razkrijemo več o programu in kako se prijavite za sodelovanje!

Youth Alpine Interrail

Pričenja se odlični projekt Youth Alpine Interrail, katerega namen je promocija trajnostne mobilnosti med mladimi in povezovanje z alpskim prostorom ter identiteto. Omogočil bo potovanje **100 izbranim mladim med 16. in 27. letom**, da na trajnosten način prepotujejo Alpe. Cena vozovnice znaša **zgolj 50 €** in velja en mesec (poletje 2018). Več informacij na yocalin.org.

Moje dogodivščine

Počitnice so bile v času osnovne šole zame najlepši čas v celem letu. Tudi zimske, vendar mi gre kar na smeh, ko se spominjam poletnih. Vonj po pokošeni travi, jagode z babičinega vrta, bose noge, prijeten hlad gozda, osvežitev v mrzlem potoku ...

V družbi bratranca in sestričen se je vedno dogajalo kaj zanimivega. Že samo okolica babičine hiše nam je ponujala veliko zanimivih koticov. Raziskovanje starega orodja v stričevi delavnici, vožnja s starim kolesom, skrivanje v suhi travi na skednju, ustvarjanje na kupu peska, špricanje z vodo iz vodnjaka, pomoč na vrtu ali pa poležavanje na ležalniku. Čas je resnično tekel počasneje, a nam ni bilo nikoli dolgčas. Velikokrat smo se odpravili v bližnji gozd, kjer smo domišljiji pustili prosto pot. Poslušanje ptičjega petja, iskanje brlogov, ptičjih gnezd, nabiranje borovnic in gozdnih jagod, velikokrat pa kar tek čez ovire, ko je nekdo nekaj zaslišal in je bujna domišljija poskrbela, da so nas noge nesle hitro, kar se da. V gozdu je bilo vedno prijetno - tiho, umirjeno, hladno. Ravno prav za vroče poletje. Prav tako je prijala osvežitev v potoku. Do tja je bilo kar nekaj minut hoda, vendar se resnično ne spomnim, da bi nas to kakor koli oviralo. Redkokdaj je imel kdo s sabo kolo, z drugimi prevoznimi sredstvi pa si na makedamu nisi mogel kaj dosti pomagati. Gnala nas je želja po raziskovanju, narava je bila najboljša učiteljica. Spomnim se oglasov iz televizije, ki so opozarjali, da ne skači v vodo, če ne veš, kako je globoka. Previdno, a vseeno pogumno smo čofotali v vodi. V času pred mobilnimi telefoni smo bili zdoma več ur, vendar odrasli niso komplicirali, še manj nadzirali. Spomnim se tudi neumnosti, ko smo na sosedovem nasadu jagod ukradli kak sadež in upali, da nas ne zasačijo in slučajno zatožijo staršem. Povezanost med nami je pomenila tudi ščitenje. Vedno smo bratsko držali skupaj in si stopili v bran, če je bilo potrebno.

Kljub temu da v otroštvu nisem bila tabornica, mi je ljubezen do narave ostala, zato sem srčno upala, da jo prenesem tudi na otroke. Eden je še premlad,

dva pa sta že aktivna tabornika in zelo sem ponosna, da se v njuni zgodbi vpleta tudi taborništvo. Kot vsakega starša tudi mene skrbi, to je normalno. Vendar pretehta otrokovo navdušenje nad vznemirljivim večernim sprehodom z lučkami ali postavljanje in prižig tabornega ognja pozno v večernih urah. Če je zaradi tega malo krajši spanec, kaj potem. Se že doma nadoknadi.

Najboljša odločitev med zadnjimi počitnicami je bila družinska izmena v Ribnem. Za celo našo družino nekaj neznanega, a kaj kmalu nekaj domačega. In prav ta čarobnost večernega tabornega ognja mi je ostala v najlepšem spominu. Vznemirjenje ob prižigu, opazovanje iskric, ki švigajo v jasno nebo, po drugi strani umirjenost in občutek, da se je čas ustavil ... Najboljše dogodivščine čakajo zunaj domačih vrat, zato je treba ohraniti otroško radovednost, vedoželjnost, preprostost ter veselje do vsega živega. In za to je najboljši prostor narava.

Kako načrtovati nepozabno taborniško izkušnjo?

To je vprašanje, ki se ga pogosto vprašamo ali bi se ga celo morali, saj je načrtovanje ključno, da dosežemo cilj, zadovoljstvo in veselje.

Vsak izmed nas lahko našteje vsaj pet dogodivščin, ki jih je v času MČ, GG in PP življenja s svojimi prijatelji izkusil. Marsikdaj imamo pri najbolj norih aktivnostih občutek, da so te nastale popolnoma spontano in nenačrtovano, kar je seveda mogoče, največkrat pa je naš vodnik veliko časa porabil za to, da je nam, svojemu vodu pričaral dogodivščino, ki se je spominjamo še po mnogih letih.

Kdor je vodnik, načelnik ali pa je bil kadarkoli postavljen v vlogo načrtovalca dogodka, ve, na kaj vse mora pomisliti, preden pride do trenutka, ko lahko začne s svojim vodom uživati in ustvarjati čarobne trenutke.

Načrtovalec si mora pred začetkom načrtovanja **odpreti knjigico ali spletno verzijo gradiva Program za mlade in preleteti vzgojne cilje ter taborniški pristop**, da bo lahko svoje ideje postavil v taborniški kontekst in pripravil pravo taborniško izkušnjo.

Nato načrtovalec **definira bistvo projekta**. Vprašati se mora, zakaj želi akcijo sploh izvesti, kdo bodo udeleženci (stopnjevani in stimulativni program različnih dejavnosti, delo v majhnih skupinah), koga bo povabil v tim (podpora odraslih), na kakšna vprašanja in izzive bo projekt odgovarjal ipd. Zelo pomembno je tudi to, da definira, kakšne rezultate želi z aktivnostjo doseči.

Ko smo si odgovorili na ta vprašanja, lahko začnemo **razmišljati o vsebini naše dogodivščine**.

Opredelimo glavno temo, vsebino projekta (simbolni okvir), načrtujemo, kako bomo dosegli zastavljene cilje in katere aktivnosti (učenje skozi delo) bo naša dogodivščina obsegala.

Ko si odgovorimo na vsa ta vprašanja, lahko začnemo razmišljati o bolj tehnični in logistični plati obveščanja, izvedbe in vrednotenja planirane aktivnosti.

Vzgojni cilji in gradniki taborniškega pristopa naj nam bodo v pomoč, da lažje odgovarjamo na izzive, s katerimi se v fazi planiranja dogodivščine srečujemo. Taborniški pristop je pristop, ki opredeljuje naše delovanje in naše aktivnosti naredi posebne, naš vod poveže in nam omogoči ustvarjanje nepozabnih trenutkov.

Zavedajte se, da je lahko vsaka aktivnost taborniška, če jo planiramo s pomočjo taborniškega pristopa, če delujemo v skladu s prisego in zakoni, naravo izkoristimo za naše učno okolje, spodbujamo izkustveno učenje in tako tabornikom v svojem vodu omogočimo, da v varnem okolju, s podporo odraslih izkusijo različne aktivnosti. Ko temu dodamo še simbolni okvir, ki definira vsak vod, vsakega posameznika kot tabornika in v svoje aktivnosti vključimo tudi skupnost, pa ustvarjamo veliko več kot le nepozabno izkušnjo. Ustvarjamo avtonomne, angažirane, odgovorne in solidarne posameznike, ki bodo kot odrasli vzgojni ideal mlajšim tabornikom in bodo aktivno ter tudi

Učenje za globalno življenje

Sredi maja je Ministrstvo za zunanje zadeve RS na Brdu pri Kranju organiziralo Nacionalni forum o globalnem učenju in trajnostnem razvoju, kjer je sodelovalo več kot 100 formalnih in neformalnih izobraževalcev. V prispevku preberite kaj globalno učenje in kaj trajnostni razvoj pravzaprav sploh pomeni.

Živimo v globaliziranem, povezanem svetu, ki poleg marsikaterih prednosti s seboj prinaša tudi izzive. Tudi na področju izobraževanja, ki je zelo pomembno, saj s pridobljenim znanjem, vedenjem lažje prepoznamo lastno vlogo v svetu in individualno ter kolektivno odgovornost, ki jo nosimo kot pripadniki globalne skupnosti, ki se trudimo za družbeno in gospodarsko pravičnost za vse ter za varovanje in obnovo narave.

Globalno učenje je po Maastrichtski izjavi o globalnem izobraževanju (2002) opredeljeno kot "izobraževanje, ki ljudem odpira oči in um za resničnosti globaliziranega sveta ter jih prebuja, zato da bi bilo mogoče uresničiti pravičnejši svet, v katerem bi bilo več enakosti in človekovih pravic za vse." Pomeni, da vključuje izobraževanje za razvoj, človekove pravice, trajnost, mir in preprečevanje konfliktov ter medkulturno izobraževanje.

Leta 2015 so sprejeli Agendo ZN za trajnostni razvoj - Agendo 2030, zgodovinski dogovor, ki povezuje tri dimenzije trajnostnega razvoja: ekonomsko, socialno in okoljsko skozi 17 ciljev trajnostnega razvoja, ki jih je potrebno uresničiti do leta 2030. V ospredju je tudi spoštovanje človekovih pravic in enakosti spolov, zagotavljanje blaginje, miru in varnosti za vse ljudi ter skupnosti. Pomembna značilnost nove agende je

univerzalnost; ob upoštevanju nacionalnih okoliščin, bodo njene cilje uresničevale vse države sveta, tako države v razvoju kot tudi razvite države.

S pomočjo globalnega izobraževanja se različne institucije trudijo mlade opolnomočiti, jim predati znanja, veščine in vrednote, da bodo znali kritično analizirati in razmišljati o najrazličnejših stvareh. Podporniki globalnega izobraževanja si želijo, da bi se to na vseh ravneh preneslo tudi v formalni izobraževalni sistem. Taborniki se z marsikaterim delom tega procesa že ukvarjamo, zato nam vsem skupaj želimo, da s svojim delom še naprej ustvarjamo boljši svet!

Viri:

Smernice za globalno izobraževanje: Zasnova in metodologije globalnega izobraževanja za izobraževalce in oblikovalce politike. Izdal Center sever-jug Sveta Evrope, Lizbona, 2008. Izdajatelj slovenske različice: Urad RS za mladino, Ljubljana, 2009.

Spremenimo svet. Agenda ZN
za trajnostni razvoj do leta 2030.

Prvi zaresni koraki za zdravje

Projekt Za zdravje mladih je v polnem teku. Iščejo se problemi, snujejo se ideje, kako probleme rešiti in ustvarjajo se prvi projekti.

V začetku maja smo zares zakorakali v glavni del projekta Za zdravje mladih. Med 4. in 6. ter 11. in 13. majem sta potekali prvi dve usposabljanji za promotorje zdravja. Med udeleženci vikenda v Ajdovščini in Celju je bilo tudi 5 tabornikov.

Se še spomnimo?

Projekt Za zdravje mladih deluje v smeri preprečevanja bolezni, povezanih z življenjskim slogom pri otrocih in mladostnikih. Cilj je, da usposobimo kar največ promotorjev zdravja, ki bodo v svojem lokalnem okolju izvajali programe, s katerimi bodo pripomogli k boljši ozaveščenosti na področju zdravja mladih. Na samem vikend-usposabljanju udeleženci pripravljajo svoj lokalni program, ki temelji na problematiki, za katero menijo, da je v njihovem okolju najbolj prisotna.

Kakšni bodo prvi projekti?

Tokrat vam v številki predstavljamo prve tri projekte naših tabornikov.

"Moj projekt bo usmerjen na področje duševnega zdravja med otroki in mladostniki. Zdi se mi, da smo že od začetka šolanja podvrženi visokim pričakovanjem vseh okoli nas. To povzroča stres in nezadovoljstvo. Vedno več je duševnih bolezni med mladimi. Ne znamo se ustaviti in pomisliti nase. To bi morali otroke in mlade učiti od vsega začetka. S projektom

želim raziskati, kako bi lahko elemente otroške joge in meditacije vključili v taborniški program."

Tanita Čamdžič, RKV Postojna

"V našem mestu se soočamo s težavo, da nimamo na razpolago veliko različnih športov. Imamo samo tiste, ki so najbolj pogosti, npr. košarko in roket. Zato otroci sploh ne poznajo drugih športov. Druga težava je tudi ta, da jim šport predstavlja samo tekmovalnost in ne tudi sprostitev, druženja in zabave. Želim si, da bi otroci in mladi spoznali raznovrstnost, ki jo šport ponuja. Da bi videli, da se lahko med športom družimo in imamo super. Pripravljam dan športa, nekakšen mali športni festival, kjer bi se predstavilo različne športe. Poleg tega želim tudi povezati starše in otroke, da preživijo kakovosten prosti čas."

Lara Volk, RKJ Sežana

"Ko sem razmišljala o problemu, ki ga vidim pri tabornikih, sem najprej pomislila na nezdravo prehrano. Smoki, čips, piškoti so stalni prigrizki med sestanki. Na taborjenju testenine na testenine. Premalo zelenjave in drugih zdravih stvari. Želim si, da bi pripravili zdrav taborni jedilnik, pri njegovem sestavljanju pa bi sodelovali prav vsi. V naslednjem šolskem letu bomo skupaj vseh 18 vodov v našem rodu pripravljali sestavine za taborni jedilnik. Za taborniško hiško bomo naredili manjši vrt, kjer bomo zasadili svojo zelenjavo. Jeseni bomo posušili sadje, spomladi pripravili bezgov sok. Posušili bomo zelišča za čaj. Mogoče se pri kakšnem kmetu dogovorimo za pametno zamenjavo - npr. mu pobarvamo ograjo za nekaj kg krompirja. Vsak vod bo tako dobil eno nalogo, ki jo mora skozi leto opraviti in bo tako prispeval svoj delež k tabornemu jedilniku. Mogoče bodo tako otroci raje jedli zelenjavo, saj bodo vedeli, da so si jo sami pripravili."

Karolina Mulec, RKV Postojna

Vse najboljše, roverji!

Si se kdaj vprašal, zakaj oz. kako so pravzaprav nastale odrasle taborniške veje? Kaj je bil povod k temu, da imamo danes popotnike in popotnice, raziskovalce in raziskovalke ter grče?

Popotniki, raziskovalci in grče, vsi prijatelji svobode in odgovornosti. Potovalci prostranstev in prebivalci gozdov. V skrbi za osebnostno rast nikoli ne pozabite na sočloveka. Ste podpora, brez katere tudi mlajši taborniki ne obstajajo.

Robert Baden-Powell v Južni Afriki na prelomu stoletja opazi, kako zelo radi imajo mladi, ki niso vojaki, njegov vojaški priročnik o izvidništvu. Odloči se napisati civilno različico, ki daje pomembno veljavo tudi etiki in dobrim delom. Svoje ideje iz priročnika preizkusi na dvotedenskem taboru z dvajsetimi najstniki na otoku Brownsea v Angliji leta 1907. Fante različnih porekel skozi igro podučijo o taborjenju, življenju v naravi, izvidništvu, prvi pomoči, domoljubnosti in kavalirstvu. Z izdajo težko pričakovane knjige *Scouting for Boys* januarja 1908 se širom Velike Britanije razvije skavtsko gibanje, ki v slabem letu združi 60.000 dečkov, kmalu pa se jim pridružijo še

deklice. Z rastjo organizacije se razširi tudi program. Do leta 1916 se skavtskemu gibanju pridružijo otroci mlajši od 11 let, poimenovani volčiči (Wolf cubs). Vendar so mlajši skavti želeli nadaljevati s svojim poslanstvom in nadgrajevati svoje znanje. Tako so roverji, odrasli skavti (Rover scouts) leta 1918 tudi uradno postali tretja veja skavtskega gibanja, ki z leti navzgor ni bila omejena.

Letos praznujemo stoto obletnico roverjev. Po naše so to taborniške družine PP, RR in grče, katerih program je podoben roverjem: podpora taborniški organizaciji, pomoč skupnosti, osebnostni razvoj, nadgrajevanje znanja in veščin ter uživanje v naravi in ostalih družabnih, kulturnih aktivnostih. Glavni cilj roverjev je vpeti temeljna načela taborniške prisege in zakonov v njihovo vsakdanje življenje z upanjem, da s svojim zgledom vplivajo tudi na širšo družbo.

Medtem ko je mlajšim namenjen Svetovni skavtski jamboree, je za svetovno druženje roverjev poskrbljeno na Mootu, ki je bil nazadnje leta 2017 na Islandiji. Naslednji bo šestnajsti, leta 2021 na Irskem. V evropski regiji imamo za roverje še Roverway, ki bo letos poleti na Nizozemskem praznoval stoletnico roverjev! Vse najboljše vsem popotnikom in popotnicam, raziskovalcem in raziskovalkam ter grčam!

"Roverstvo (odraslo skavtstvo) je priprava na življenje in hkrati iskanje življenja samega." -Baden-Powell, 1928

Bičikletarji žurajo naprej!

Bičiklete, sonce, razgled na morje, odlična družba, zabavne kontrolne točke, super organizatorji, najboljši tekmovalci, zabava, pidoči ... To je 26. Bičikleta žur.

Če se je še lani govorilo, da bo po 25. Bičikletu malo premora, je bila letošnja, 26. po vrsti, izvedena kot se šika. Zato mislim, da ni nobenega dvoma več, da bi še kdo razmišljal o kakšnem premoru. To je potrjeval tudi letošnji slogan "Žuramo naprej!"

Bičikleta, ki tradicionalno ponuja kolesarsko doživetje po hribovitem delu slovenskega primorja, je tudi letos zadevo popestrila z novimi in dovršenimi delavnicami. Drugačna kot prejšnjič pa je bila zagotovo tudi narava, ki je zaradi tople pomladi bujno zastirala marsikatero pešpot in je bilo potrebno nekajkrat kar konkretno zagristi v grmičevje. Je bila pa zato hladna senca toliko bolj prijetna.

Kljub malo slabši vremenski napovedi, smo se proti Izoli najverjetneje vsi udeleženci peljali s figami v žepu in upali, da bo vreme kolikor toliko zdržalo, kar pa se je na koncu popolnoma uresničilo in nam pričaralo res lep sončen dan. Organizatorji sami pravijo, da se je letos na progo podalo več kot 30 ekip, od tega kar 12 taborniških. Dobri sponzorji pa so omogočili pony kolo za glavno nagrado. Seveda Rod jadranskih stražarjev po razglasitvi rezultatov nikoli ne pozabi na tradicionalno večerjo s sardelami in pidoči (klapavicami). Še posebej je potrebno poudariti, da organizatorji tekmovalcem omogočajo bivanje na njihovem taborniškem prostoru od petka popoldan do nedelje dopoldan, s čimer si lahko zagotovimo odlični vikend-paket na slovenski obali, ki je v maju še posebej barvit.

Udeleženci, ki so se Bičiklete letos udeležili prvič, so pohvalili ravno novo dimenzijo gibanja s kolesom, ki je sicer pri tabornikih niso toliko vajeni, nove

obrazje, sproščenost tekmovanja, prednost tega, da se časovnica ne ocenjuje, saj lahko prilagodiš tempo ekipi brez slabe vesti ter da vsebina nalog na progi ne zahteva posebnega predznanja. Pozitivno vzdušje ustvarijo že organizatorji na progi, saj se z druženjem tabornikov vseh starosti ter palačinkami za "cukr dozo" na cilju hitrostne etape kaže, da so z dušo pri organizaciji. Zvečer vse skupaj začinijo še z več dobre hrane, tabornim ognjem in DJ-jem. Tako je torej vsak novopečeni bičikletar izjavil, da naslednje leto pride spet!

Za konec je čas med prihodom v cilj in razglasitvijo rezultatov več kot primeren za pohajanje po obali, lahko tudi za skok v morje. Tako Bičikleta torej ni le kolesarski maraton, Bičikleta je druženje pozameznikov, ki gredo s kolesom na prijeten izlet na Primorsko, zaradi česar se ekipe vsako leto zvesto vračajo v Izolo.

Rezultati

Kategorija taborniki:

1. mesto: Pugobnarji, RUP Mengeš
2. mesto: Turbo dizel, RPK Ljubljana
3. mesto: Stari mački, RSR Ilirska Bistrica

Štiri desetletja hitrosti in spretnosti

STPM

Drugi vikend v maju je v Velenju potekal že 40. ŠTPM ali Še ta počasnemu mine. Novost, ki so jo pripravili organizatorji ob jubileju, je bila nova tekmovalna kategorija.

Tokrat je ŠTPM slavil že 40. obletnico organizacije. Organizatorji so tekmovanje popestrili z novo tekmovalno kategorijo "old scout", ki so se ji lahko pridružili taborniki ali netaborniki nad 35 let, željni tekmovanja, druženja in zabave.

28 ekip se je zbralo v petek, 11. maja, pred Osnovno šolo Miha Pintar Toledo v Velenju. Tekmovalce so najprej čakale naloge vrisovanja in topo test. Večer so preživeli ob igranju zabavnih, družabnih iger in druženju ob kitari.

V soboto je sledil glavni del. Ob 7.30 so se na progo podali prvi tekmovalci kategorije Baby Face (st. GG), za njo pa še ekipe Seniorjev (PP +), Doublesov in Minijev. Ekipe so se pomerile v orientacijskih nalogah, taborniških veščinah. Streljali so z zračno puško in lokom, pomerili so se v spretnostnem poligonu, morali so najti neoznačen KT, prehoditi minsko polje, oddajati v Morsejevi abecedi, čim hitreje priti čez hitrostno etapo in pokazati znanje prve pomoči. Tekmovanje so organizatorji začinili s posebno nalogo na eni izmed kontrolnih točk, kjer je tekmovalce čakal orientacijski tek.

Po orientaciji se je tekmovanje zaključilo na Lukovi vili v Velenju, kjer je tekmovalce pričakal zdaj že tradicionalni obrok - čevapčiči.

Tekmovanje je temeljilo na hitrosti, spretnosti, znanju in vztrajnosti, stvareh, ki se v 40 letih niso čisto nič spremenile. Se že veselimo naslednjega ŠTPM-ja.

Mnenji

"Z Andrejem Šmitom sva udeležbo na ŠTPM-ju vzela kot trening za Adventure race Slovenia, ki se ga bova udeležila letos junija. ŠTPM-ja sem se udeležil že drugič, tako letos kot pred tremi leti v kategoriji Doubles. V tej kategoriji ekipo sestavljata dva tekmovalca, kar predstavlja dodaten izziv pri nalogah, ki jih na drugih orientacijskih tekmovanjih opravljajo petčlanske ekipe. Čeprav je nekatere naloge težje opraviti, če sta v ekipi samo dva, vse poteka precej bolj tekoče in hitro.

Najtežja naloga je bila zagotovo skica terena, kjer je bilo potrebne kar nekaj iznajdljivosti. Najbolj zanimivi nalogi pa sta mi bili vrisovanje in hitrostna etapa, kjer je bilo potrebno pokazati orientacijsko odločnost in samozavest. Ime ekipe izvira iz besed: Super Centrirana Orientirana Uber Tekmovalna."

Tomaž Pirnat, ekipa S.C.O.U.T, RMS Mislinja

"Tokrat smo tekmovanje organizirali v samem mestu Velenja in bližnji okolici. Tekmovanje, ki se je začelo kot Šaleški taborniški partizanski mnogoboj in se danes imenuje Še ta počasnemu mine. Veseli nas, da udeležba iz leta v leto narašča in da se pojavljajo ekipe tudi iz drugih rodov, kar kaže, da naša pomlajena ekipa dobro deluje in imamo možnosti za nadaljnjo rast tekmovanja."

Žan Luka Šumečki, organizator

Rezultati

Prva mesta v kategorijah so osvojili:

Mini: Nemogoči, RJZ Velenje

Baby face: Babe, RJZ Velenje

Senior: Štorkle, RJZ Velenje

Doubles: S.C.O.U.T, RJZ Velenje in RMS Mislinja

Old scout: Ptice lotalice, RJZ Velenje

Rutico za pas in akcija!

Po vsej telovadnici na šoštanjski osnovni šoli se je slišalo bučno navijanje, veselje ob голу in žvižgi piščalk na prvo majsko soboto. Letos se je odvijal že 7. Scoutball turnir v organizaciji Rodu Pusti grad Šoštanj. Enodnevna taborniška športna akcija je letos zopet privabila ekipe GG in PP + iz slovenskih rodov in stare junake, ki se že več let pridno vračajo na najbolj atraktivno in dinamično moštveno igro. Pred napetimi boji je bil naprej čas za jutranjo telovadbo in dobro ogrevanje mišic. Nato pa na svoja mesta, še zadnji ekipni posvet, rutico za pas in akcija! V igri sodelujeta dve ekipi, ki poskušata doseči nasprotnikov gol. Posebnost igre je ta, da je taborniška rutica zatlačena za pasom na hrbtni strani. Nasprotnik lahko z odvzemom le-te iz igre izloči tekmovalca. Da pa ne bi bilo vse tako preprosto in enostavno, se zadetek šteje le, če se žogo položi za črto gola. Za dodatne pol točke k osvojenemu голу lahko poskrbi ženski del ekipe, kar samo igro še popestri.

Foto: Katja Novak

Spletali smo nova prijateljstva ob pogovorih in družabnih igrah. Spremljali zanimive dvoboje. Spoznavali smo igro scoutball in odkrivali nove taktične poteze. Za konec smo se posladkali z sladoledno kupo. Za nami je super taborniško obarvan dan s pravim športnih duhom.

Mojca Videmšek

S kanujem na orientacijo

Ščukanjanje, prej poznano kot Kanu ščuka zlet, je taborniška akcija Rodu Jezerskih ščuk iz Cerknice. Tekmovanje je namenjeno tako tabornikom kot ostalim ljubiteljem narave, ki se želijo preizkusiti v orientacijskih in drugih taborniških spretnosti. Posebnost orientacijskega tekmovanja (kot pove že del imena) je, da del poti tekmovalci opravijo na kanujih. Tekmovanje poteka zadnji vikend v maju v Notranjskem regijskem parku okoli Cerkniškega jezera. Na kontrolnih točkah tekmovalci preverijo svoje znanje v Morsejevi abecedi, prvi pomoči pa tudi nekaterih bolj splošnih življenjskih veščinah, kot je žaganje drv. Preberite si, kaj so o akciji povedali udeleženci.

Foto: Bor Šparemblek - Borac

Gozdovniki in gozdovnice:

Kolikokrat ste že bili na Ščukanjanju?

Letos sem prvič, prepričali so me prijatelji.

Katera točka se vam je zdela najlažja in katera najtežja?

Najlažja kanuji, najtežja pa Morsejeva abeceda, ker je ne znam.

Kaj so po vašem/tvojem mnenju tri stvari, ki so nujno potrebne za na orientacijo?

Kompas, pamet in dober vodnik.

Rekreativci:

Kje ste slišali za Ščukanjanje?

Enkrat sem bil že pred leti, ko se je še imenovalo Kanu ščuka zlet.

Kaj se vam je zdelo najbolj zanimivo na progi?

Narava, narava je zelo lepa tu.

Kaj si mislite o naših krajih?

Prijazni taborniki in dober golaž znate skuhat.

Luka Ileršič-Sid

Foto: Bor Šparemblek - Borac

Službe skritih junakov

Foto: Tinkara Ošlovnik

Drugo soboto v maju je bil Slovenj Gradec preplavljen z rutkami in otroškim smehom. Koroški taborniki smo se družili na MČ veselih srečanjih, ki so letos potekala na Prvi OŠ Slovenj Gradec.

Otroci so se preizkusili v izdelovanju blazin iz odpadnega blaga, orientaciji, vezanju vozlov, športnih igrh ... Tema letošnjih srečanj je bila SKRITI JUNAKI, zato smo medse povabili tudi reševalce, gasilce, prve posredovalce in gorsko reševalno službo. Ti so nam predstavili svoje delo, nam razkazali opremo in vozila ter nas naučili, kako ravnati v različnih nesrečah in situacijah. Z gasilci smo se preizkusili v ciljanju tarče z vodo. Prvi posredovalci so nam pokazali delovanje defibrilatorja in postopke oživljanja. Pri gorski reševalni službi smo se prelevili v ponesrečence ter se vozili na reševalnih nosilih. Naši MČ-ji so si lahko pobleže ogledali vse službe naših skritih junakov. Imeli smo animatorje in delavničarje, ki so nam pomagali z varnostjo in pripomogli, da je vse potekalo gladko. Ker pa taborniki skrbimo za naravo, smo s članico ekološkega društva izdelovali iz majic vrečke za večkratno uporabo. Otroci s cele Koroške so se združili, uživali in ustvarili nove vezi ter poznanstva.

Gaja Frece in Laura Vušnik

Norí, norí ... cela Podravska norí!

"Kva?" "Nič kva, kaj! Sedaj si v totem Maribori. Kaj se te delaš norega? Kaj te nisi slišal, da celi Maribor govori samo o tem? Še v oddaji Dobro jutro so govorili o nas tabornikih ter o tem, da Ukročena reka letos pripravlja Območni mnogoboj Podravske regije."

"Ahaaa." "Sploh ne veš, kaj vse si zamudil! Bilo je norooo; orientacija je bila pravi izziv. Le redki so našli vse KT-je. Da o ostalem ne govorim. Imeli so pravi vojaški poligon, saj veš, za premagovanje ovir, postavljen pa je bil na vojaško ozemlje. "Vauuu!" "Ah, to ni še nič. Imeli smo res srečo, veš, skoraj bi se lahko zastrupili." "Kaaaaj?!" "Ja, še dobro, da so dan prej izvedeli, da voda ni pitna in so imeli veliko sponzorjev, ki so priskrbeli vodo in sokove." "Uh, to pa je sreča!" "Ej, pa tudi nagrade so bile lepe. Kar zavidam tistim, ki so jih dobili." "A ti nisi dobil nobene?" "Nagrade? Ne, te so dobile ekipe, jaz sem bil samo tehnična pomoč. Največja atrakcija je bila maskota." "Tudi to so imeli?! Kaki carji." "Jaaa, bil je zajec Toni Reka." "Joj, kak kjut!" "Ah, pa kaj ti govorim. Bilo je super. Števila ekip sploh nisem uspel prešteti. Vem samo, da jih je bilo veliko." "Pa saj to je to, potrebno je sodelovati, a ne, si pridobiti izkušnje, znanje, se družiti in se pripraviti na naslednji izziv."

Tako je pripovedoval tabornik Jure svojemu kolegu Anžetu, ki študira v Ljubljani.

Vesna Novak

Foto: Anja Fekonja

Foto: Rok Srša

Izziv oranžne Lilije

V soboto, 19. 5. 2018, so taborniki Rodu Lilijski grič Pesje organizirali tekmovanje Izziv oranžne Lilije, ki je bilo namenjeno mlajšim tabornikom. Potekal je na njihovem tabornem prostoru, na Lilijskem griču in na Velenjskem jezeru. Izziva so se poleg njihovih otrok udeležili tudi taborniki iz Mislinje in Šmartnega ob Paki. Izziv je bil tematsko obarvan, odvil se je v znamenju Garfielda in njegovega izgubljenega prijatelja Odija.

Taborniki so Garfieldu pomagali priti skozi izzive, da bi lahko našel Odija. Ti so bili tako šaljivo kot tudi taborniško obarvani. Pot jih je vodila skozi poligon ovir, kjer so morali pokazati svoje znanje vozlov, ognjev in prve pomoči. Preizkusili so se v ciljanju tarče s fračo, in dirkanju z rolko za baloni. Nadaljevali so pot proti Velenjskemu jezeru, kjer so Odija iskali po bližnjih travnikih, popeljali pa so se tudi s pletno po jezeru, če bi se slučajno šel ohladit vanj. Pot jih je ponesla še skozi pajkovo mrežo do gozdička, kjer so Odiju postavili šotor. Naposled so Odija tudi našli in se vsi zadovoljni odpravili proti tabornemu prostoru na zaslužno kosilo. Na poti tja so premlevali, če jim je Garfield res pustil kakšen kos lazanje, kot je to obljubil. Obljubo je tudi držal, saj jih je na cilju čakalo ogromno slastne lazanje.

Po okrepljenem kosilu jih je čakalo še zadnje dejanje tekmovanja. Morali so razglasiti rezultate in podeliti nagrade. Prvo mesto je pripadlo ekipi Gozdne živali iz Rodu Mrzli studenec iz Mislinje.

Ob koncu izziva je udeležene povedal: "Na izzivu mi je bilo najbolj všeč, ko smo spoznali nove prijatelje iz drugega rodu. Z njimi smo se zelo zabavali in upam, da naslednje leto spet pridem."

Rok Srša

Taborniki, opazni na gasilski paradi

Taborniki smo se v soboto, 19. maja 2018, udeležili slavnostnega zaključka kongresa Gasilske zveze Slovenije: parade, sestavljene iz predstavnikov sistema zaščite in reševanja ali t. i. civilne zaščite. Parada je potekala po ulicah središča mesta Ptuj, kjer so jo z navdušenim ploskanjem in mahanjem sprejeli prebivalci Ptujca. Nato se je povorka usmerila proti mestnemu stadionu, kjer so jo s tribun pozdravili: predsednik vlade dr. Miro Cerar, ministrica za obrambo Andreja Katič, novi predsednik Gasilske zveze Slovenije Janko Cerkvenik, župan mesta Ptuj Miran Senčar in drugi pomembni gosti.

Po neuradnih informacijah s tribun, je bil prizor na 4500 gasilk in gasilcev v temno modrih uniformah, od tega 850 nosilcev rdečih gasilskih praporjev ter okoli 130 pripadnikov sistema za zaščito in reševanje, med drugim Zveze tabornikov Slovenije, prav posebej veličasten, še posebej ob preletu vojaških letal v vaji gašenja z vodo. Posebno pozornost pa je pritegnil ravno del parade, kjer smo stali taborniki: pred nami so namreč strumno hodili reševalni psi, ki so poželi marsikateri pogled. Morda bi ga tudi mi, če bi občinstvo vedelo, da taborniki v sistem civilne zaščite prispevamo kar 19 ekip za postavljanje zasilnih prebivališč z okoli 110 člani in ekipo za postavljanje mobilne bolnišnice!

Nina Medved

Foto: Beno Omahne

Zagorski taborniki in katološki skavti podirajo stereotipe

Vam je iz ust ušla šala na račun katoliških skavtov? Saj ne, da bi zares mislili kaj slabega o skavtih, samo ne družimo se pogosto z njimi, včasih pa se je samo "luštno" nasmejati na račun koga. Ste že kdaj pomislili, v čem se katoliški skavti in taborniki sploh razlikujemo?

Taborniki smo znani po tem, da se učimo kako preživeti v naravi, kar počnejo tudi katoliški skavti. Prav tako se oboji srečujemo na vodovih srečanjih, odidemo na taborjenja itn. Večji razliki, ki ju opazim, sta, da so vsi katoliški skavti iste vere in imajo drugačne rutke, ki se razlikujejo glede na kraj.

Ko smo vodstvo RPE-J Zagorja spoznali, kako malo razlik je med nami, smo se odločili, da bi to radi prenesli na otroke, zato smo z zagorskimi katoliškimi skavti organizirali skupen bivak. Vodniki katoliških skavtov in tabornikov smo hitro sestavili program, obvestili otroke, jih razporedili v mešane skupine in poslali na orientacijo do prostora, kjer smo bivakirali. Ko so prišli na cilj, so bili vsi stereotipi že odgnani. Skupaj smo postavili bivak, skuhalo kosilo ter se udeležili turnirja v vikinškem šahu, streljanju z zračno puško in igranju rovečka. Zvečer smo se družili ob ognju, pekli hrenovke in ob petju in pripovedovanju zgodb spletali še tesnejša prijateljstva. Bivak je bil nekaj posebnega, ker smo uspeli naše otroke naučiti, da so predsodki "čist brezveze" in smo sklenili nova prijateljstva.

Zarja Bašelj

Vikend-pobeg od realnosti

Nedelja, 13. maj, Škofjeloški GG-ji ravno zaključujejo vikend v Trbojah, kamor so jih prišli iskat starši. "Veš, smo imeli golažijado, čisto do teme smo kuhali golaž. Vmes je bil sicer dež, ampak ogenj nam ni ugasnil. Samo zmagali pa nismo, se nam je malo zažgal," začne razlagati navdušen GG takoj, ko zagleda svoje starše. "Premagala sem strah pred temo! Smo se šli eno igrico v gozdu, kjer smo poskusili upihniti svečko, ne da bi nas opazili stražarji. Najprej me je bilo malo strah, ker smo morali biti brez lučk, na koncu pa nič več. Zabavno je bilo," se sliši iz drugega konca. Če poslušáš pozorno, ujameš tudi: "Vidiš to pokopališče tu? Vem točno koliko korakov meri, sem ga včeraj čisto sama narisala na skico." Med tem ko se eden hvali, s koliko puščicami je zadel sredino tarče, drugi citira svoje ime v Morsejevi abecedi, da ga nihče od domačih ne razume. "Moj telefon je čisto prazen. Nisem igral igric, imeli smo mobilno orientacijo," hiti pojasnjevati tretji. In ker ga starši čudno gledajo, razloži: "Eden je gledal zemljevid v hiši in drugemu po telefonu razlagal, kam v vasi naj gre. Vsak od nas je lahko poskusil govoriti in hoditi, najti smo morali kar 20 točk. Bilo je super!" Staršem počasi postaja jasno, da so njihovi otroci doživeli marsikaj novega in zanimivega. To potrди še zadnji GG, ki vzdihuje, med tem ko leze v avto: "No, in spet sem prišel v realnost." V kratkem vikendu, ki je bil za nami, je namreč tako užival

Foto: Katja Trampuš

v vseh dogodivščinah, da je na "re-snični" svet s šolo in zadolžitvami kar pozabil. Prav vsi smo.

Katja Trampuš

Gremo na poletni gozdarski tabor

Koliko časa kot taborniki preživite v gozdu? Kaj vse lahko v gozdu slišite, vidite, občutite ali doživite? Zagotovo se kar nekaj taborniških spominov navezuje na gozd. Zakaj ne bi preizkusili novih izzivov, izkušenj, ustvarili novih spominov in prijateljskih vezi ter se hkrati naučili česa novega? Zagotovimo vam lahko, da bo ta tabor nova, ne samo taborniška dogodivščina, saj primarno ne gre za taborniške organizatorje.

Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete v Ljubljani organizira Poletni gozdarski tabor. Tabor je namenjen dijakom srednjih šol, ki jih zanimajo naravoslovne in naravovarstvene vsebine, povezane z gozdom. Tabor bo potekal 24.-29. junija v osrčju kočevskih gozdov, cena znaša zgolj 50 €, vanjo so vključeni vsi stroški organizacije.

PRIJAVE IN DODATNE INFORMACIJE

GAL FIDEJ: 01 320 35 42; GAL.FIDEJ@BF.UNI-LJ.SI

[HTTPS://SITES.GOOGLE.COM/VIEW/POLETNIGOZDARSKITABOR/GOZDARSKI-TABOR](https://sites.google.com/view/poletnigozdarskitabor/gozdarski-tabor)

družina **ŠUMAR**
GRE NA POČITNICE

PIŠE: TISA RIŠE: ŠEKI

KONČNO POLETJE! NAJBOLJŠI
 LETNI ČAS ZA TABORNIKE.

ČEZ LETO NIMA NIHČE ČASA.

VEDNO IMA KDO
 NASTOP V GLASBENI
 ŠOLI.

ALI ŠPORTNO
 TEKMOVANJE.

ALI PRIPRAVE NA MATURO,
 KAJNE META?

ZDAJ NI ZA TABORJENJE
 NOBENIH IZGOVOROV.

RAZEN PLANINSKI TABOR.

Don Kihot na bralni dogodivščini

Kakšen občutek spodbudi branje v vas?
Vam branje predstavlja svojevrstno dogodivščino?

Ta mesec nisem prebral nobene nove knjige. Skoraj bi jo, pa me je prehitel rok za oddajo članka. Pa ne, ker nisem dovolj bral, morda sem bral še več kot po navadi, problem je, da sem si izbral precej debelo knjigo. Roman, ki ga vsi poznamo, le redko kdo pa ga je zares prebral. Kar je morda upravičeno. S svojimi nekaj in tisoč stranmi, dolgoveznimi monologi in duhovitostmi, ki se danes le malokomu zdijo duhovite, je Veleumni plemič don Kihot iz Manče precej duhamorno čtivo. Nekdo ga je nekoč označil za prvi evropski novoveški roman, zato se danes o njem učimo v šoli. Predstavlja eno pomembnejših del zahodnega kanona in vsi moramo prebrati vsaj skrajšano verzijo, poznati nezgode njegovega protagonista, ime konja, na katerem ta jaha, kratek življenjepis pisatelja ... Pa je to res tako nujno in nadvse pomembno?

Mislím, da ne. Ne zato, ker bi bil don Kihot slab roman (dejansko je krasen, a zahteva poseben angažma, zanimanje, morda malo več znanja), zdi se mi le, da morda ni najbolj primerno gimnazijsko branje. Bolj pomembno kot branje klasikov se mi v gimnaziji in osnovni šoli namreč zdi spodbujanje veselja do branja. Branje bi moralo biti svojevrstna dogodivščina. Prigoda, kot bi rekel naš vitez. Namesto za mlade bralce težko dostopnih, neaktualnih in pogosto dolgočasnih velikanov evropske in slovenske literarne tradicije bi tako po mojem morali brati knjige, ki so te bralce sposobne nagovoriti, ki v njih zbuja radovednost in s tem veselje do branja. To seveda ne pomeni, da bi lahko brali le prijetne, enostavne kriminalke, mladinske romane in znanstveno fantastiko, torej knjige, ki zbuja predvsem ugodje, a se mi zdi bistveneje, da v nekem kritičnem obdobju odraščanja pri otrocih in mladih ne vzbudimo odpora do knjig. Raje kot

klasike v osnovni šoli torej berimo Harryja Potterja. Na primer. Veliko bolje za učence in za Cankarja bo, če ga bodo kot bralci sami z zanimanjem vzeli s police, ko se bodo za to odločili in bodo na to pripravljani. Cankar v stripu kot zabavna verzija klasika se mi zdi veliko slabša rešitev enakega problema.

Nočem trditi, da je katera koli knjiga za kogar koli neprimerna. Če koga pri 14, 15, 16 letih nagovorijo klasiki, toliko bolje zanj. Se mi zdi pa za malo, da vzgajamo generacije z nepopravljivim odporom do znanja samo zato, da vsi vedo, kako se je neki don Kihot bil z mlino na veter.

Pravopisna drobtin'ca

Pisci smo radi dramatični in pogosto uporabimo tropičje (ali tripičje ali tri pike) kot daljši premor med povedmi. Tudi pri naštevanju pride prav, ko hočemo pokazati, da je poleg omenjenih še več možnosti. Vse lepo in prav, a stalno se pojavljata dve napaki.

Napaka 1 - tropičje pisano stično: *In zavladata je tišina...* Takšna raba ne nakazuje premolka, ampak

nedokončano besedo. **Pred tropičjem torej pride presledek ...**

Napaka 2 - vejica med naštetim in tropičjem: *Otroci, starši, učitelji,...* **Tropičje je nestično in pri nedokončanem naštevanju ne pišemo vejice.** Torej: *Otroci, starši, učitelji ...*

Ona gre

Hamo & Tribute 2 Love

G H e
Ona gre in ona gre,
C c G
stran od mene, stran od tam, kjer je srce.
G H e
In ona ve in ona ve,
C c G
da odšla je tja, do kamor se ne gre.

e h C G
Aaaaaaaa, odšla je tja, kjer ni prostora več za dva.
e h F Dsus
Aaaaaaaa, nisem bil edini, jaz pa nočem v množini ... Kar naj ...

G H e
Ona gre in ona gre,
C c G
ker ve, da tu se je ustavilo srce.
G H e
In ona ve in ona ve
C c G
in gre, da spet obrne k sreči se.

e h C G
Aaaaaaaa, odšla je tja, kjer ni prostora več za dva.
e h F Dsus
Aaaaaaaa, nisem bil edini, jaz pa nočem v množini ...

Solo:
G H e C c G 2x

e h C G
Aaaaaaaa, odšla je tja, kjer ni prostora več za dva.
e h F Dsus
Aaaaaaaa, nisem bil edini, jaz pa nočem v množini ... Vem, da ...
G H e
Ona ve in ona ve,
C c G
da jaz želim ji čisto vse.

14.–17. junij	15. ARS – Slovenska pustolovščina	športno tekmovanje
---------------	-----------------------------------	--------------------

15.–17. junij	64. Državni mnogoboj	taborniški mnogoboj
	Domanjševci	MČ, GG, PP, RR, grče

Vse poletje	vodniški tečaji	taborniško izobraževanje
	Razpise najdete na Stenčasu pod zavihkom Izobraževanje, Tečaji ZTS!	rodovi in območja

20. julij–3. avgust	Slovenska odprava na Roverway	mednarodno srečanje
27. julij–5. avgust	Slovenska odprava na srbsko Smotro	mednarodno srečanje
27. julij–6. avgust	PPT – Petarda popotniški tabor	izobraževalni tabor za PP

6.–12. avgust	Tečaj bivanja v naravi	taborniško izobraževanje
	Črni dol	16+ let
	Prijave: 30. junij	Cena: 145 €
	Več na Stenčasu, pod zavihkom Izobraževanje, Tečaji ZTS!	Zveza tabornikov Slovenije

12. avgust	Mednarodni dan mladih	praznik
------------	-----------------------	---------

11.–18. avgust	Wood Badge tečaj	taborniško izobraževanje
	Taborniki center Bohinj	18+ let
	Prijave: 15. junij	Cena: 235 €
	Več na Stenčasu, pod zavihkom Izobraževanje, Tečaji ZTS!	Zveza tabornikov Slovenije

18.–26. avgust	Tečaj za specialiste orientacije in topografije	taborniško izobraževanje
	Taborniški center Bohinj	16+ let
	Prijave: 30. junij	Cena: 195 €
	Več na Stenčasu, pod zavihkom Izobraževanje, Tečaji ZTS!	Zveza tabornikov Slovenije

25.–31. avgust	Tečaj taborništvu na divjih vodah	taborniško izobraževanje
	Čezsoča	18+ let
	Prijave: 30. junij	Cena: 150 €
	Več na Stenčasu, pod zavihkom Izobraževanje, Tečaji ZTS!	Zveza tabornikov Slovenije

13. september	Zaključna konferenca TAPOS	strokovna konferenca
---------------	----------------------------	----------------------

Čas za hranjenje. Foto: Marina Trojar Kular

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Lep pozdrav in mir z vami! Foto: Nejc Peciga

Za eno juhico jih bo. Foto: Tomaž Oset

Glavni kuhar. Foto: Katja Trampuš

Hmm ... mislim, da nekdo manjka. Foto: Anja Fekonja

Samo še 81 dni

Češminov park, Domžale
28.-30. september 2018

rot.rst.2018@gmail.com

[@rot_2018](https://www.instagram.com/rot_2018)